

3/10/26

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 21-వ తేది గురువారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.No. 326
సంచిక 32౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంపభాష పీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారడోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

తయారైనవి!

ముచ్చటగున్నవి!!

త్వరపడుడు!!!

1926 అమృతాంజనం డిపోవారి 1926

అందమైన చిత్రమగు రంగుల క్యాలెండరు

నెం 1. శ్రీ కృష్ణ మూర్తి 1 కి ధర 0-2-0, 12-కి 1-4-0, 100-కి 9-12-0

నెం 2. తంజావూరు చిన్ని బాలకృష్ణమూర్తి 1-కి 0-1-0, 12-కి 0-8-0, 100-కి 3-0-0

నెం 3. మహాత్మాగాంధీ 1 కి 0-2-0 12-కి రు 1-4-0 100 కి 9-12-0

నెం 4. ప్రతిరోజున చింపునవి 1-కి 0-4-0, 12-కి 2-8-0

క్యాలండర్లు బహుకొలదిగ ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే వ్రాసికొన
వలయును, 1, 2 క్యాలండర్లు కావలసినవారు ఫరీదుతో 0-1-0 అణా తపాలబిళ్లల
మూలమున పంపి తెప్పించుకొనవచ్చును. నెం 4 రు క్యాలెండరుకు తపాలచార్జి 0-2-0

మద్రాసు అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి.

తృతీయాంధ్ర సంగీత పరిషత్తు భిమవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఈ సభ 16-1-26 వ తేదీ భిమవరము తా. బోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాల భవనమున జయప్రదముగా జరుపబడినది. సభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత తూమరాడ సంగమేశ్వరశాస్త్రిగారు ఉపమే ఆలిషా మొదలగువారితో కుక్రవారము రాత్రికి భిమవరము నగరము దిగివచ్చిరి. వారి కుమారుడు ఇంకను అస్పష్టంగా నుండుటచే రాత్రేదు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు జయ్యగానుండుటచే రాజాలను తెలియ పర్చుటచే మొదట కొంచెము నిరుత్సాహము జనించినవారి స్థానే శ్రీయుత తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణరావుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుండుట కంగీకరించిరి. సభ సరిగా సాయంకాలము 4 గంటలకు ప్రారంభింపబడినది. శ్రీయుత నూర్యనారాయణరావుగారు చక్కనిభాషలో ప్రతినిధులను అభ్యర్థించిరి. సంగీతవిద్య ఎట్లున్నదియో, అది ఎట్లు వృద్ధి చేయవలసినదియు సంగీత సాహిత్యములకుండు సంబంధమును విపులపరచిరి. సంగీతవిద్య మనదేశములో చాల తక్కువగా నున్నదనియు, దక్షిణదేశములో ప్రతి యింటను గానబడుచున్నదనియు, మన దేశములో నభివృద్ధి చేయుటకు గాయకులను మనము సత్కరించవలయుననియు చెప్పిరి. వారు పని చేయుచున్న కొంతవరకు ఆంధ్రగీర్వాణ పాఠశాలలో అన్నికళలకును స్థానము గలవనియు తాము జరుపు వేదపరిషత్తుతో పాటు గాయకులకుకూడ సత్కారము జరుపుమంటి మనియు, ఇక ముందు అది పరిషత్తుగా చేయవలెనని యుద్దేశించితిమనియు, ముందుగా ఇక్కడ జరుగుట కుభయదాక మనియు నుడివెరి. మన దేశముందనే కవి ద్వి యుక్ర మ క్ర మ ముగా వృద్ధి పొందుచున్నవి. సంగీతములో తమచిన్నతన మందుకన్న ఇప్పుడు వృద్ధి పొందినది. త్రియుగముందు ఈతాలూకాలో పరిషత్తు జరపి పనిచేయుటకు ముందుండేవారు సహజము. సంగీతముతో బాటు సాహిత్యము కూడా అనసరమనియు అందుకు ప్రయత్నము చేయవలసినదనియు కోరుచు సభాధ్యక్షులుగా శ్రీసంగమేశ్వర శాస్త్రిగారిని కోరి భిమిపాటి నూర్యనారాయణగారు శృంగారకవి పాపారావుగారచే నామోదించబడగా సభాసదుల కరతాళధ్వనులు చెలరేగి అస్పష్టముల శ్రీ నూర్యనారాయణరావుగారు పుష్పమాలాలంకృతుల జేసిరి.

అధ్యక్షులు తమకు చేసిన గౌరవమునకు సభ్యులకు వంద నమలర్పించి శ్రీత్యాగరాయ మహోన్నతము లెంతయు ఆవిచ్ఛిన్నముగా జరుపుచున్నందులకు చాలసంతోషించిరి. కాని తమ కుమారుని అనారోగ్యముచే అనుకొన్నట్లు రాజాలనందుకు చింతించుచు తమ అధ్యక్షకోపన్యాసమును భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తిగారిచే చదివించిరి.

త్యాగరాయ మహోన్నతాభివృద్ధి గురించియు, వారిసంగీతమును గురించియు, హోన్నతమునందుండు అప్రతుకులగురించియు వీరమొక్క గొప్పతనమును గురించియు- శ్రుతులలో తంబురదేవు గొప్పదనియు, స్వర మన్ని దేశములందు నొక్కటియే యనియు, వీరయందు నెమలి, పద్మ, మున్నగునవన్నియు ఏక కాలము దెలుగెత్తి యరచుచున్నను మేళవించవచ్చుననియు, పరిషత్తులు చేసి శాస్త్రమును వృద్ధిచేయవలసిన దనియు, సంగీత విద్యను పాఠశాలలలో ప్రధానవిద్యగా నేర్పవలసినదనియు చెప్పిరి. విశ్వవిద్యాలయవచ్చుచో సంగీతము నొకకళగా పెట్టి జరిపవలసియు చెప్పిరి. అంతవరకు పరిషత్తువారిచ్చి పట్టుమలనే గమనించవలెనని కోరిరి. తదనంతర మీదిగువ తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి.

(1) మనదేశమున సుప్రసిద్ధగాయకులు శ్రీసుస్థ దక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారు, నందిగామ వెంకయ్యగారు, గరికపల్లి కోటయ్యదేవరగారు, చల్లపల్లి కుబ్బయ్యగారు, బాపట్ల కాంతయ్యగారు పరమపదించినందులకు సభవారు చింతిల్లును వారి యాత్మలను శాంతిలగుగాతయని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారని అగ్రాసనాధిపతిగారిచే ఉపహరించబడి ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినది.

(2) గానకళాపాఠశాలను సాహిత్య సంపన్నులగు శ్రీ గద్వాల సంస్థానాధీశులగు శ్రీశ్రీమంతరాజా శీతారామభూపాలబలవంత్ బహదూరుగారి యశాలమరణమువలన దేశమునకు కలిగిన తీవ్రనిఘ్నమునకు యానభవారు చింతించుచు వారి యాత్మకు శాంతిలగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారిపత్ని

శ్రీగద్వాల మహారాణివారికి వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారని చల్లపల్లి శీతారామశాస్త్రిగారిచే నుపహరించబడి నందూరి సింహాద్రి అప్పలాచార్యులుగారిచే నామోదించబడినది. శాస్త్రిగారు గద్వాల సంస్థానములో చాలకాలముండి యుండుటచే వారి గుణగణములను గురించి ప్రశంసించిరి.

(3) ప్రతి సంవత్సరమును యీసంగీత పరిషత్తు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తుతో కలసి జరుపవలయునని పర్యవేక్షణ పీఠయ్య చాడగారిచే ఉపహరించబడినది. వారు సంగీతమునకును సాహిత్యమునకును గల సంబంధబాంధవ్యములను విశదీకరించి ప్రస్తుతము గాయకులు సాహిత్యజ్ఞాన లేమిచే త్యాగరాయ స్వామిచే వ్రాయబడిన కీర్తనల కర్థము విహీనముగ చేసి పాడుచేయుచున్నారనియు అందుచే సాహిత్యముతో బాటు జరుపవలసిన యవసర మున్నదనియు నుడివెరి.

(4) సంగీతపరిషత్తునకు శాశ్వతనిధి అసరము గావున ఏతదభిమానులును, జమీందారులును, ధనవంతులును విరాళముల నొసంగవలయు ననియు, ప్రతి గ్రామమున సంగీత పరిషత్తునందు సభ్యులను చేర్చి వారిలో కార్యనిర్వాహక వర్గ మేర్పడి కీర్తన వం చ న లేకుండ నిధిని సర్వతోముఖముల సమకూర్చు వలె నని ఉపమే ఆలిషాగారు ప్రతిపాదించి సభ్యులచే సంగీకరింపబడినది.

(5) సంగీతము పెక్కుగతులై విశ్వమానవ ప్రపంచమును చుట్టియున్నది. కావున వానివాని స్వరూప నిష్పత్తికొనై పుణ్యము మున్నగు ననంతవిషయవిమర్శనము చేయు ఒకపత్రిక యీపరిషత్తు పేర స్థాపించి నడుపవలయును. ఈతీర్మానముపై పీఠయ్యచాడగారు మాట్లాడుచు పత్రికలవలన సాహిత్యము నాట్యము ఎట్లుభివృద్ధిపొందుచున్నదో పూర్వముండు దురాచారములను పత్రికలద్వారా ఖండించుటచే కలిగిన లాభములను గురించియు విపులముగా వివరించిన మీదట తీర్మాన మేకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినది.

(6) సంగీతకళ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున నొక ప్రధాన శాఖగా పెట్టవలెననియు ఉపమే ఆలిషాగారు ప్రతిపాదించగా అందు నామోదించిరి. ప్రస్తుతములో పరిషత్తు వారిని పరిక్షలు జరిపి అర్హతను బట్టి పట్టు లూగవలెనని తీర్మానముండినను ఇంకను పరిషత్తు పూర్తిగా సమకూడనందున ముందు నుంచి ఆలోచించుటకు ఆపుచేయబడినది.

(7) ఆంధ్రదేశమున గల ప్రతిపాఠశాల యందును ముఖ్యముగా నొక సంగీతోపాధ్యాయుని నియమించవలసిననని పాఠశాలాధికారులను కోరుచున్నారు. నందూరి సింహాద్రి అప్పలాచార్యులు గారిచే ప్రతిపాదించబడి అంగీకరింపబడినది.

8. కర్నూట సంగీతమునకు హోన్నతము మువయుక్తమైనదికాదనియు దాని అభ్యాసము దేశమున క్రమముగ వర్ధింపవలసినదని తీర్మానించిరి. చల్లపల్లి శీతారామశాస్త్రిగారు తీర్మానము నుపహరించుచు ఈ యుపకరణముమీద నేడియు స్వరముకలవననియు అపస్వరములు వచ్చుచుగాన తప్పుక వర్ధింపవలెనని చెప్పిరి.

అనంతరము అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమందు సంగీత విద్యను గురించియు దానిపురోభివృద్ధి గోరువారు చేయవలసిన విధులను గురించియు పరిషత్తుయొక్క అవసరముగూర్చియు విశదీకరించిరి. చివరకు నిధికిగాను తాము ఒకపాటకచ్చేరిచేసి అందువచ్చుసామ్యంతయు తామిచ్చెదమని నుడివెరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు మాట్లాడుచు సంగీతనిధి ఏర్పాటుచేయుటలో నేమియు కష్టములేదనియు శ్రీయుత భిమిపాటి నూర్యనారాయణగారి పండితారు 10 మంది మనుష్యులు పూనుకొని గాయకులందరును ఒక్కొక్క వారము దినకై తమ సంగీతమునిచ్చినచో లక్షలకొలది ధనము స్వీకరింపవచ్చుననియు దీనికి అధమ మొక 25 వేల రూప్యములైనను మూలధనమున్నచో దానిమీద వచ్చువడ్డితో ప్రతిసంవత్సరమును సభలు జరిపి సుప్రసిద్ధగాయకులకు పారితోషికముల నొసగి ప్రోత్సహించవచ్చుననియు నుడివెరి. ప్రస్తుతము ఈకళ అనుగంటుటకు రాజపాషణ లేకపోవుటయే యనియు అందుచే స్వకీర్తిపై నాధారపడవలయుననియు చెప్పిరి. సాధారణ ఆహ్వానసంఘముతరపున శ్రీనూర్యనారాయణగారు అధ్యక్షులకును ప్రేక్షకులకును వందన శతము లర్పించుచు తాముఅధ్యక్షులను ఆపవని సంగీకరింపబోయి యడుగగా ఎప్పుడును ఎక్కడకును సాధారణముగా కదలని శ్రీశాస్త్రిగారు తమ ఏకపుత్రునికి అస్వస్థతగా నుండినప్పటికిని దయతో తమ యాహ్వాన మంగీకరించుటయే గాక సభాసంతరము తమ పాటకచేరికూడ జరుపుచుమనియు స్వామి దయచే కుమారునికి కీర్తయన్నచో వారినికూడ తమ వెంటబెట్టుకొని వచ్చెదమనియు శిలవిచ్చిరనియు, లోకప్రసిద్ధుడగు రవీంద్రకుమార్

ఈ యనను స్వయముగా దర్శించి రావలెనని కోరి రాజాలక ఆంధ్రులుగారిచే యాహ్వానముపి వారు వెంటబెట్టుక వెళ్లి వీరిగానము నానందించి వీరచార్య యను విరుదండిన శ్రీశాస్త్రిగారుఇచ్చటవచ్చుట మనపూరాకృత పుణ్యమునియు వారికి ఈతాలూకా ప్రజల తరపున నమస్కృత లానర్పిరి. తదనంతరము తృతీయాంధ్రగానసభ ముగిసెను. స్థాయిసంఘమొకటి ఏర్పరుపబడినది. సభ్యులలో చాలమంది ఇచ్చటలేక పోవుటచే వారు యనుమతించుచురను ఉద్దేశముతో నీ క్రిందివారిని సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి.

- (1) పిర్రాపురం మహారాజావారు:-అధ్యక్షులు
- (2) కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణ మూర్తిగారు:-ఉపాధ్యక్షులు
- (3) భిమిపాటి నూర్యనారాయణగారు: కార్యదర్శి

సభ్యులు

- (1) తూమరాడ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారు
- (2) హరినాగ భూషణంగారు
- (3) ఆదిభొట్ల నారాయణదాసుగారు
- (4) ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడుగారు
- (5) చల్లపల్లి శీతారామ శాస్త్రిగారు
- (6) నందూరి శింహాద్రి అప్పలాచార్యులుగారు
- (7) బోళ్ళుల లక్ష్మీనారాయణగారు
- (8) పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు
- (9) రాజనాల వెంకటప్పయ్యగారు
- (10) పర్యవేక్షణ పీఠయ్య చాడగారు
- (11) పొట్లూరి పీఠరామయ్య చాడగారు
- (12) వాల్మీకి ఘంటాలుగారు
- (13) వారణాసి ఘంటాలుగారు
- (14) గరికపల్లి పాపయ్యలింగం దేవరగారు
- (15) తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణరావుగారు
- (16) పువ్వుల హనుమానులుగారు
- (17) అశ్వధాటి రామయ్యగారు
- (18) గన్నాబత్తుల నాగభూషణంగారు.

ఇంకా ఇతరులను జేర్చుకొనుట కధికారముతో, ము. పి. రామబ్రహ్మ

ఏతత్సభాధ్యక్షులును శ్రీ పిఠాపుర సంస్థాన వైణికులును గాయక శిఖామణులును అగు బ్రహ్మశ్రీ తుమరాడ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారిని అధ్యక్షోపన్యాసము.

త్యాగరాజు సంగీతవిద్యతో ప్రపంచమునకు గురువు; మహాభావుడు. శ్రీరామ పదారవింద భజనానందుడు. ఈతనిని బోల్చుట కీ చతుస్సుద్రుమద్రుతిధరాశక్రమున నొండొరులెవ్వరును ఎచ్చటను ఏజాతిలోనుగ గూడ గావరారు. లేరు. ఇతఁడండ్రుడు. అవతారపూరుషుడు అయిన నిట్టి జగదేక గురువులకు ఆంధ్రకర్నాటకా దేశభేదములు లేవు పీఠలవారిచే బూజ్యాలు పావన చరిత్రలు. ఆచార్యపీఠ మలంకరించినవారికి దేశము కాలము అను భేదములు లేవు. మఱియు వారు మృతీభేరులు. ఈత్యాగరాజుకవిరాజు లేన యనన్యసామాన్యవాక్కుధారలచే లోకసామాన్యమును నానందరసాద్ధినిఁ దేలించి ఆలోకసుందరమైన మహాశక్తిని ప్రతిపాదించి తనకీర్తితములు లోకమున శాశ్వతముగ నెలకొల్పినాడు. ఆదే ఆవైభవమే నేడు మనము చూచుచున్న మహా సభాసదుల వదనరంగముల నాట్యమాడుచున్నది. అదే యీ త్యాగరాజమహోత్సవము. మహాత్మా త్యాగరాజుకు జయ!!!

సంగీతము

“ఆంధ్రసంగీతపరిషత్తు” అను ఈసమస్య గొప్పచరిత్రాత్మకమైనది. పూతమైనది. ఆంధ్రులెల్లరిచే గౌరవింపబడవలసినదై యున్నది.

మనము త్యాగరాజు మఱి గాయకశిఖామణికి జన్మభూమియగు ఆంధ్రదేశమున బుట్టినందుకు గర్వపడవలసియున్నది. కాని మనము ఇంతటితోఁ దృప్తిఁజెందిన లాభములేదు. ఆ మహామహుని గుణసంపత్తియు గలిగి యుండవలయును. సంగీతము లలిత కళలలో ప్రధానమైనదని విశ్వవిదులగు ఋషులే గాక పాశ్చాత్య విద్వాంసులును వేదోక్త్య చేర్చుచుచున్నారు. మఱియు నీశ్వరుడు లోకమును సన్నియో చిత్ర విచిత్ర రచనాకలాపములచే నలంకరించి పువ్వులయందు సౌరభములు మేఘములయందు మెఱుఘును శుక పిక శారీకాది ఖగ కలముల యందు అన్యత్త మధుర గానమును పెట్టి ఆ ఓంకారమునకు ప్రాణవస్వరూపుడైన తాను తనయిత్యయన మైమఱచి యానందించుచున్నాడు. జగత్తు జడమై పోవుచున్నది. ఇదే జగదీశ్వరులకుఁ గల తారతమ్యము.

రైల్వే ప్రకటన
 లవడేలు, జనవరి 20 — ఓషీ- ఇండియా రైల్వేవారు
 సికింద్రాపట్నం 22 వ శేడీ ఉదయమునుండి బద్వేడునుండి
 తుండి నిచ్చిరి. (ఆ ప్రె.)

FOR THIS MONTH ONLY

రాజప్రతినిధిసహకారబోధ

వ్యవసాయపు రాయలుకమిషను నియామకము

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

భారతకానసభయందు రాజప్రతినిధియుపన్యాసము

(సోనియేటెడు ప్రెస్)

ధీర్ఘ, జనవరి 20:—భారతకానసభలో రీడింగ్ ప్రభుత్వము ట్టాడు కిదియే కడపటిసారియిది తలంపుటచేత రాజప్రతినిధి ప్రారంభోపన్యాసమునుగూర్చి ప్రజలలో మరింతప్రాశ్నాసము ప్రబలియండెను. ఆ కారణముచేత తాత్కాలికముగా వీర్వ దుపబడినవియు విశాలమైనవియు కానటువంటి ఆసెంట్లీభవన మంతయుజనులతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. కాని రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము ప్రారంభింపగానే యిదియే కడపటియుపన్యాసము కాదనియు సమావేశము ముగియనప్పుడుగాని కడపటి మాటలు రాజప్రతినిధి చెప్పడనియు భవారికి తెలిసెను.

సభాప్రారంభము బహు చక్కగా జరిగెను. ఊదా దుస్తుల ధరించి గుట్టుపువ్వులు బండితోలుమండ ఆరుగుర్లులు బండి నెక్కి రాజప్రతినిధి రీడింగ్ ప్రభుత్వోపన్యాసము నుగ్రహించెను. 20 వ లాన్సరు పటాలము గాక రాజప్రతినిధి దంపతులవెంట రక్షకభటులుండిరి. డి:కా మైగర్ రెజిమెంటు వారును పోలీసువారును త్రోవ కిరుప్రక్కలను నిలుబడియుండిరి. ఆసెంట్లీభవనమువద్దకు రాజకీయము వచ్చినప్పుడు రాష్ట్రము వనోపారముగ నుండెను. పచ్చని పచ్చికబయల్లనుదును నచ్చుటచ్చుట పూల మొక్కలతో తెల్లని నెక్రేటియటు భవనములు త్రోవ కిరుప్రక్కలను మైకులు నిలుపబడియుండ గాచిత్రకతుల నీచుమండెను. కొత్తజిల్లీలో నిర్మింపబడు ఆసెంట్లీ భవనముల కింతతో భరాదని చాలమంది యనిరి. గేటువద్దకు ఆశ్చర్యకటనరాగానే గౌరవనూచకముగబిగులాడబడెను. ఆసెంట్లీ ఆధ్యక్షుడు పతేలుగారు, కార్యదర్శి గ్రహము గారు ను కలిసికొని లోనికిఁగొపోయిరి. ఎరుపు బంగారురంగులు కలిగిన తివాచినడును నమర్చబడిన బంగారు సింహాసనమున రాజప్రతినిధి కూర్చుండెను. సంపూర్ణమైనదుస్తుల ధరించి వారిపరివారము సింహాసనమున కిరుప్రక్కలను కూర్చుండిరి. జై నరగిల్ బ్యాన్సిలో రీడింగ్ ప్రభుత్వము, రైటు ఆవరణితో జాజ్జి లాంబర్ట్, హెన్రీ మార్గెనాథా దంపతులు కూర్చుండిరి. రాజప్రతినిధి వ్యవసాయవిషయములమీద రాయలు కమిషను నియమింపబడుటనుగూర్చియు, దక్షిణ ఆఫ్రికా, లేబ్బు ట్రిబ్యునలు ప్రతి ఎక్సైజుతావును, హైదరాబాద్ నాయకులు మొదలగు విషయములనుగూర్చి 45 నిమిషము లుపన్యసించిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

ధీర్ఘ, జనవరి 20:—నిన్న జనవరి 20 వ రోజున రాజప్రతినిధి భారత కానసభ ప్రారంభోపన్యాసమున నీక్రింది విషయము నుపన్యసించిరి:—
అగ్యుడై, మహాశయులారా,
నేను భారతకానసభ సభ్యుల యీ సమావేశమునకు వచ్చినవారికి స్వాగతముసంపాదించుచున్నాను. ఇదివరలో నేను భారతకానసభలో రెండును సమావేశమైనపుడు ఉపన్యసించుట ఆచారమై యుండెను. కాని యీసారి స్త్రీలుకొన్నిలు సమావేశము స్త్రీబరి మొదటివారము ముగియులోపల సమావేశముగా నుండుటచేత అంతవరకు వరకుండక ఆసెంట్లీ ప్రారంభోపన్యాసమున నేను ప్రసంగించుకొనితిని. రెండుసభలను గలినపుడు తుదకు ఒకసారి ప్రసంగింపగోరెదను. మీరు క్రొత్త ఆగ్యుడు నెన్నుకొనినవిషయము నేను మిమ్ములకు గలసి మాటాడుట కిదియే మొదటిసారిగాన, వారు ఉన్నతస్థానమును వహించినందులకు సానభూతిని తెల్పుచున్నాను. వారు తమవిధులను తమచక్కని నిర్వహించుటకు నేను గోరెదను. వారియెడల నాకు సదభిప్రాయ సానుభూతులు గలవని నే నెలుపగోరెదను. కొందరాధ్యక్షులు నిర్వహించుట బహుశుభమైన కార్యముగ దలంపవచ్చునుగాని యెవరియెడలను వశపాతము వహింపక సభ్యులందరను సమానాధరముతో జూచుట యెంతోవృత్తమో గొప్ప అగ్యుడు తెలిసికొనియే యుండును.

శ్రీ శే॥ అలెగ్జాండ్రారాజే

ఈసభయొక్కయు, భారతదేశము నందలి ప్రజలందఱు యొక్కయు భావముల నూహించియే నేను అలెగ్జాండ్రారాజే

మరణమును వినగానే, భారతదేశమున విచారమును దెచ్చుచు సార్వభౌమస్వరూపికి సాంస్కృతికతలను బంపితిని. భారతదేశములు శ్రీ శే॥ అలెగ్జాండ్రారాజేని జూచు భాగ్యము గలుగకపోయినను ఆయను చక్రవర్తిగ నున్నపుడు జేసిన యాదారకార్యములును, తరువాత సంవత్సరములలో బాధనొందు మానవాలి యెడ ఆయను జూపిన సానుభూతియుభారతీయులకు జ్ఞాపక ముండగలవు. భారతదేశమునం దన్ని భాగముల నుండియును నాకు వచ్చిన వార్తల బట్టియాద్యుదాదేశము నందలి రాజులును ప్రజలును ఆయను మరణమునకై విచారమును బొందిరి నేను దెలుసుకొంటిని. సార్వభౌమమునకు గల్గిన కష్టపయమున నందరు సానుభూతిని బంపగల్గిరి.

సరిహద్దుప్రాంతములలో మిత్రత్వము
ఆస్థానికము, నేపాలు రాజ్యములతోను, సరిహద్దుప్రాంతములలోనున్న సాదుగువారితోను మిత్రభావము ఆత్మనిలచియుండెనని చెప్పుటకు సంతోషమునున్నది. వాయవ్యపరగణాలయందలి అడవికాంతివారితో నెట్టి తగాదాలను లేక అంతయును శాంతియుగనే యుండి వత్తు స్థానములో పంపి సమకూరు మార్గములోనే యున్నదని నేను జెప్పగలను.

జాతిసమితి భారతప్రతినిధి నివేదికము
జాతిసమితి ఆసెంట్లీ రివ సమావేశమునకు బంపిన భారతప్రతినిధి నివేదికము ను సభ్యులు గమనింప గోరెదను. ఈనివేదికము నాకు చాల ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. కారణము సమితి క్రిందటిసమావేశమున చేసినపని చాల యెక్కువైనది ఇంతేగాక జాతిసమితియందు భారతదేశము నకుగూడ ప్రధానస్థాన మొసంగుటకు తగినపరిశీతులు సమకూరని నివేదిక తెల్పుచున్నది. నివేదికయందు ఖర్చులకు పంచిన విషయముగూర్చియు, జాతిసమితి కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుల నియామకమునుగూర్చియు సభ్యులంగీకరించెదనని నేను నమ్మెదను. ఆవిషయముల గూర్చి నిర్ణయముగావించుటకుముందు, దానిపై గావించు మాచరలను పరిశీలించవలసియుండును. కాని యీనివేదికము ముఖ్యముగ పరిశీలనలనైన గ్రంథమునిమాత్రము నేను చెప్పెదను.

భారతవర్తకరీతితులు
భారతదేశీయ పరిశీతులగుర్చి నేను డిసెంబరు 14 వ రోజు సంయుక్త వాణిజ్యసంఘసమావేశసమయమున విరచించుచు యీసంవత్సరము వర్తకముగూర్చియు పరిశీతలగుర్చియు విశేషోద్దేశముతోనున్న ఆవాయమునుగూర్చియు చెప్పియుంటిని. ఇప్పుడీవిషయములను మరల జెప్పనొల్లను. యుద్ధమునాటి నుండియును వర్తకపరిశ్రమలు ప్రపంచములో నన్ని భాగములందును వృద్ధిపడుచుండెనునట నిజమే. కాని భారతపరిశీతులు యీ విశేషమునందెప్పుడును నాకాశయే గల్గుచున్నది. వర్తకపరిశ్రమలు నెప్పుడునెప్పుడును తప్పకుండ నభివృద్ధిగాంచుటకు నాకు గాన్పించుచున్నది. ఇంతవినారముగ భారతదేశము బర్మా లలో ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఋతుసభ్యులు వ్యవసాయమున కనుకూలముగ నుండు నని చెప్పజాలరు. ఇదివరలో సనుకూలముగ నుండలేదు. కాని ప్రస్తుతము ఆంధ్ర ఆంధ్రోత్సవము ననవరమేమియులేదు. అయితే ఈ దేశమునకు వ్యవసాయమే ముఖ్యమగు పరిశ్రమ గావున దానికి భంగము గల్గున చేయున్నను జాగ్రత్తగ నాలోచింపవలసియేయుండును.

వ్యవసాయము - రాయలుకమిషను

నేను క్రిందటిసారి ప్రసంగించినపుడు కేంద్రప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములను వ్యవసాయమునుగూర్చి గావించుచున్న పరిశోధనలగుర్చియు, యిందు సర్వప్రయత్న సమ్యక్సాధనమును గూర్చియు చెప్పియుంటిని. అప్పటినుండి యిటు యీ విషయమై భారతమంతటో భారత ప్రభుత్వము త్వరప్రత్యుత్తరముల జరుపుచుండెను. భారతమంతట భారత వ్యవసాయసమస్యలయందు చాల ఆసక్తిగలిగియున్నారను. భారతప్రభుత్వ మివిషయమై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతోగూడ

సంప్రతించెను. ఇదియైనవిషయము నేను నా ప్రభుత్వమును భారతమంతటా నూచనలు గొన్నింటిని తయారుజేసి పంపితిని. సేమీ సహస్రము పరిశీలించునపుడు వ్యవసాయశాస్త్రము నభివృద్ధి జేయుటలో నీమధ్య హించియభివృద్ధి జరిగినటుల గాన్పించెను. భారతప్రభుత్వముక్రిందనున్న కేంద్రసంస్థలను, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముక్రింద శాఖలను, మంత్రులను తాముజేసినపనులు ఫలించినందులకు గర్వపడవలయును. ఈ వ్యవసాయపరిశ్రమ భారతదేశమునకు ముఖ్యము గావునను యిందే చాలమంది ప్రజలు నిమగ్నులగుటచేతను వ్యవసాయాభివృద్ధి కింక ను యెక్కుడు ప్రయత్నములు జేయుట యవసరమైయున్నది. ఈ పరిశ్రమయందు పాటుబడువారికి శాస్త్రముక్రమగ నాచరణీయమార్గము దెలిసినపుడు వానియుపయోగమును అనుభవించ జేయవలయుట తప్పకును. ఈ వ్యవసాయపరిశ్రమలను చక్కజేయుట కేమి తోడ్పడునట్లున్నను వదలివేయరాదు. భారతదేశమున, యితరదేశములలోకన్న, గ్రామములందు ప్రజలజేయమును ఉత్పత్తిప్రమాణమును లోపముగనున్నదనియే చెప్పవలయును. ఇతరదేశములలో కొంతకాలమువరకును వ్యవసాయసమస్యపై దృష్టియించబడెను. భారతదేశములో చాలభాగములందు వ్యవసాయవిధానము చాలచెరుకబడియున్నది. కర్షకుల వ్యవసాయమునం దభివృద్ధిమార్గములను ఆచరణలో తెల్పజాలను. అందుచేత యితరదేశములలో ననుసరించిన పద్ధతుల గమనించి భారతవ్యవసాయసమస్య నుద్ధరించుట కై తగినమార్గముల నారసి ఆచరణలో తెల్పజాల అసలము గల్గెను. ఈవిషయములనుగూర్చి ఆలోచించుటకు గాను ఇండియాలో వ్యవసాయమునకుగాను సెంట్రలులోయును నియమించిన చూలు నకుకొంటిమి ఈవిచారణ పూర్తిగ నుండుటకుగాను వ్యవసాయ విషయములగుర్చి కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు జేయుచున్న పనులను విమర్శించవలయును. మూతనదృష్టితో వానిని పరిశీలించవలయును. ఇందు లకు రాయలుకమిషను నియోగించుటయే ముఖ్యముగ నవసరమని నాకును నా ప్రభుత్వమునకును దోచెను. ఇందు యితరదేశములలో వ్యవసాయపద్ధతుల నెరిగిన విదేశీయులును, యాదేశములలో వ్యవసాయమును గూర్చియు గ్రామముల సంగతులను దెలిసినవారినిన్ని సభ్యులుగ నియమింప నుద్దేశించితిమి. భారతమంతట ముందు మేముచెప్పిన యభిప్రాయములయెడ సానుభూతిజూపి రాయలుకమిషను నియామకము విషయమై రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సంప్రతించి విచారణాంతములలో వాటిసలహా పుచ్చుకొనవలసిగదిగోరితి. ఈవిచారణాంతములే ముఖ్యమైనవి. వ్యవసాయశాఖ చాల యంతములలో రాష్ట్రీయముగను ప్రజాయత్నము గనున్నది. ఈ శాఖపై రాష్ట్రీయములగుటయు ధీకారము ను కదిలించు నుద్దేశ్యములేదు. రాష్ట్రీయల కార్యకర్తలను నెక్కువ జేయవలెనని యుద్దేశ్యము గలదు; కాని తగ్గింపు నుద్దేశ్యములేదు. ఈవిషయములను మనన నందుమకొనియే చిట్టచివరకాంతములను తయారుజేసి రాష్ట్రీకాలకు బంపబడెను. రాయలు కమిషను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు వ్యవసాయశాఖను పాలించు మంత్రులను, భారతప్రభుత్వము వ్యవసాయపరిశోధనలకై నియమించిన కేంద్రసంస్థలను ప్రయోజనకరములుగ నుండు సూచనలను గావించవలెనని కోరబడెను. ఈవిచారణాంతములను రియారుజేయునపుడు మరియొక తరగతి విషయములు గూడ ఆలోచింపవలసి యుండెను. ఇయ్యది రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను చాలముఖ్యములు. ఈవిచారణాంతములను ముఖ్యమైనవి గూడెను. ఇయ్యది, భూమి యాజమాన్యము, కవులు, భూమి తరము, భూమిశక్తి, సాగు ఖర్చుకు సంబంధించినవి. ఈవిషయముల గూర్చి మాత్రము విచారించుటచి వ్యవసాయాభివృద్ధి గూర్చి పరిశీలించి నివేదింపబడు నియమింపబడిన రాయలు కమిషనుపై భారము విధించుట అనగత్యముగ దోచెను. రాయలు కమిషను నియమకాండరమును గూర్చియు, విచారణాంతముల గూర్చియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లొసంగి ప్రత్యుత్తిరములు అనుకూలముగ నేయుండెను. సేతు భారతమంతట కివా యుచుండు కమిషను రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతోగూడ వత్తప్రత్యుత్తిరములు పోషి ఆమార వ్యయములను బోయినపుడు వ్యవసాయ శాఖామంత్రితోను, సహకారశాఖ మున్నగు తస్మింబంధ శాఖలను సంబంధించి మంత్రులతోను సంప్రతించి సాంస్కృతిక బుద్ధిగొనవలెనని కోరితిమి. మేము యీ విచారణాంతములలో నీకివచ్చిన కొన్ని యంతములను వివరించిగూడ జెప్పితిమి. భారతమంతట సలహామీద సార్వభౌమము రాయలుకమిషను నియామకమున కిప్పుడు అంగీకరించెను. దానియొక్క యుద్దేశ్యము యీక్రింది విషయము నేను ప్రకటించెదను:—ప్రస్తుతము బ్రిటిషు భారతదేశములోని స్వరాజ్యసాధినికలగు గ్రామ ఆర్థికపరిస్థితులను పరిశీలించి నివేదింపబడును, వ్యవసాయాభివృద్ధిగూర్చియు, గ్రామీయుల సాభాగ్యమేమగునట్లుగూర్చియు విశేషసంస్థలను, ముఖ్యముగ యావ్యయ సహకారాధిపతిని, పశుభివృద్ధిని, మంచినీరును పండించునట్లు, ముఖ్యముగ విషయముల పరిశోధించుటకును, యిటు మితి రవాణాధా

వ్యయ నిలవజేయు విషయములగుర్చి విచారించుటకును, వ్యయ సాయము జేయుటకు వెచ్చిపుట్టించు విషయములను పరపతి విషయములకు తోచుచున్నవి. వ్యయసాయముల కష్టములను దొలగించుటగుర్చి విచారించి సలహా నిచ్చుటకును యారాములకుమీదను నియమింపబడినది. ఇప్పుడున్న భూమి యా జమానగము, కవులు, భూమికిస్తు, ఇరిగేషను ఖర్చులు విషయమైయున్న భారతప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును గలవిభాగముల గూర్చియు యాకమిషను పరిశీలించు గాని భారతప్రభుత్వము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీపంచ్యమున జేయుపనుల కెటుల తోడ్పడునో మార్గముల సూచించుచున్నది. ఈమిషనులో సెవ్యరు సభ్యులుగ నియమింపబడునో భారతముల యాలోచించుచున్నారు. పర్యాయితీ ప్రకటింపబడును. ఈవిషయము భారతదేశమునందలి ప్రభావపరిశ్రమకు చాల ముఖ్యమని నాయభిప్రాయము. భారతదేశములో సర్వోపసంభావముల వ్యవసాయములను, ఆ పంటల వివాదనే జీవించుచున్నారు. ఈమిషను నిర్మాణోద్దేశ్యము భారతదేశములో నన్ని పక్షములవారికిని తెగలవారికిని యిష్టముగ నుండునని నేను నమ్మెదను. ఈమిషనుయొక్క కార్యనిర్వహణములకు లాభకరముగ నే యుండగలదు. ఇందులను దేశమంతయు లాభకరముగ నుండగలదు. ప్రజలు భాగ్యవంతులు గాగలరు. కేంద్రప్రభుత్వముగాని రాష్ట్రీయప్రభుత్వముగాని ప్రజల కేసులార్థములనే ఆకాంక్షించుచుండును. వేలకొలది కుటుంబము లిందులకు భాగ్యములతో దులభమును ప్రపంచమునందు పేర్వచి ఆర్థికముగ గిరి, స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి నుంచుకొని మేల్పడగలదు. దీనిని ఆచరణలోనికి తెచ్చునందులకు నేను నా ప్రభుత్వమును మంచి బహూకృతిని బొందగలను.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

కాసనసభ్యుల మనములం దిప్పుకున్నట్టియు, నా ప్రభుత్వమును కలనరపెట్టుచున్నట్టియు నొక విషయమును గూర్చి యిప్పుడు చెప్పెదను. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల విషయమై నేనిప్పు డిన్ని విషయములను చెప్పనక్కరలేదు. కాని దక్షిణాఫ్రికాలోని మొత్తము భారతీయులలో సుమారు 102000 మంది ఆ చుట్టూకి వెళ్లినవారి సంతతివారే. మొత్తము నేటానుకు మాలికివెళ్లినవారికి వారి ఒకపంజికకాలము సమాప్తముకాగానే అచ్చట చచ్చట నేని నా స మేర్పరచు కొనుటకు ఆ చుట్టూని చ్చియుండిరి. అట్టివారందరూ ఆ చచ్చటనే నివాసమేర్పరచుకొని యుండిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకు కలుగజేయుచున్న యిబ్బందులన్నింటి నిజమేదోగాన నవసరములేదు. సాంఘికముగ, రాజకీయముగ ఎట్టి హక్కులను లేకుండ ముగిసిపోయి వ్యవహారములలో ఓర్పులేకుండ నెక్కులకు భూమి సంపాదించుకొనుటకును భారతీయులకు హక్కులు లేకుండ గావించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో నిట్టిరకంకుశకాసనము లెక్కువై తుదకు భారతీయులకు అచ్చట నిలువనీడయేలేనిదిగి రచ్చినది. ఇట్టి కాసనములగుర్చి నా ప్రభుత్వమువారు అప్పటి కప్పు డా ప్రభుత్వమువారితో చెప్పుచునేయుండిరి. జరుగుచుండ దానిదానికితగినట్లు ఏదోవిధముగ కలుగుచు నేయుండెను. మొన్న నూతనముగా దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన రాయబారులతో జనుకటి కాసనముల గూర్చి నా ప్రభుత్వమువారు గావించిన విన్నపములగుర్చి విచరములుగా చెప్పియున్నాను. వాటి నన్నింటిని తిరిగి యిచ్చట చెప్ప నవసరములేదు. ఆరీయావాసుల చట్టము ఇవిగాక యింకను భారతీయులకు చిక్కులు గలిగించుటకై ఆరీయావాసుల చట్టమొకటి తయారై యూనియనుపార్లమెంటు యొక్క రిజల్యూషన్లు, భారతీయులను పట్టుకొనుటకు దూరమునందు గూడెనుల కంపి వారపుటాత్రమే భూమిని సంపాదించుకొనవలెననియు అచ్చట మాత్రమే వ్యాపారము చేసి కొనవలెననియు నిర్బంధము లేర్పరచు అధికారమును పట్టణాధికారుల కొసగుటకై యీ చట్ట ముద్దేశింపబడినది మరియు నేటాను తీరపు భూములను సంపాదించుటలోనుకవులుకిచ్చుటలోను కలసబోవుటలోను, భార్యలను కుటుంబములను రప్పించు కొనుటలోను ఒక రాష్ట్రమునుండి మరియొక రాష్ట్రములోనికి బోవుటలోనుకూడ యీచట్టము నిర్బంధములేర్పరచుచున్నది. గూడెముల నేర్పరచుట క్రొత్త విషయము కాదు. 1839 ట్రాన్స్ వాలు ఆక్టే దానిని గుర్తించెను. కాని వానిని గట్టిగా ఆమలులో పెట్టుట లేదు. అందువల్ల పుట్టిన గూడెముల వలన ఏషియాటిక్కు కమిటీ యొకటి బయలుదేరి ఆవిధానమును ఖండింప వలసినట్లును, నిర్బంధముగ గూడెములలో నంపబడుట ఆతిహానుముగనండి వాటికిరకంకుశ అవకాశ పడుటచే భారతీయుల

మనము లంగీకరింపలేదు. ఈపద్ధతి ఏషియాటిక్కు విచారణ సంఘమువారి సిఫారసులపై స్థాపింపబడిన విధానమునకు భిన్నమనియు స్పష్టముగాని యొకపంజికక కేసులను విరుద్ధమనియు తలంపబడినది. కేన్యాలోను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నీపద్ధతిని నిరసించిరి. పట్టుములలో దానిని ప్రవేశ పెట్టరాదని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. అచ్చటలలోని నూత్రములు జాతికవమానములు గావున అంగీకరింపవలసినవిగా వని నా ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. భారతీయుల సంఖ్య మిక్కిలి తక్కిపోవుటయే యీ ప్రశ్నకు పరిష్కారమార్గమని యీబిల్లును ప్రవేశ పెట్టుచు డాక్టరు ములగారూ పోయిన జాతీయమున యూనియను ఆసెంబ్లీసభలో చెప్పిన మాటలవలన మరింత ఆసక్తి మెక్కువగుచున్నది. యూనియనులోని భారతీయుల స్థితిగూర్చి నేను నా ప్రభుత్వమువారును ఎప్పటి కప్పుడు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారికి విషయములను తెలియజేయుచునే యున్నాము. ఈబిల్లునుగూర్చికూడ తెలియజేసి యున్నాము. హిందూదేశాభి ప్రాయమున కీవిషయమున మేము సానుభూతిని గవంబరచుచున్నామని స్పష్టపరచితిమి. యూనియను ప్రభుత్వము వారితో నీకాసనము విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను నడుపుచునే యున్నాము. అప్పటి భారతీయుల విషయమై యొకసభ గావించవలసి యుండునని మేము పలుసార్లు చెప్పియుంటిమి. అట్లుగాకున్న మరియొక పరిష్కార మార్గమును జూపవలసిన దనియు నడిగితిమి. అట్టిసభకు వారొప్పుకొనునట్లులేదు. కాని భారతీయులను తిరిగి భారతదేశమునకే పంపుట కేమైన మార్గము చూపించేవరకున కంగీకారమును నూచించిరి. అక్కడనుగా దక్షిణ ఆఫ్రికా వారికిని అచ్చటి భారతీయులకును పోటీయుండరాదని వారితలంపు. ఈపోటీ తగ్గించుటకై మార్గమును సూచించుచునీ ఆడిరి.

రాయబారము

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని భారతీయులకు తగ్గించుటకై యుద్దేశింపబడినసభకు మనముంగీకరింపజాలము. వాసుస్వయముగానే తమదేశమువరకు వచ్చుచున్న యెడల అట్టివారి పీఠైస సౌకర్యములకు కలిగించుటకు మనము సిద్ధముగానున్నాము. కాని యీ విషయమై చర్చలోనికి దిగకపూర్వము రాయబారులను పంపుచుననియు దానికి సమగ్రతప వలెననియు కొరితిమి. యూనియనులోని భారతీయుల పరిస్థితులను తెలుసుకొనిరమ్మని రాయబారులను పంపితిమి. నవం10 తేదీన యూనియను ప్రభుత్వము వారంగీకరించినట్లు తెలిసినది. వెంటనే మనము రాయబారులను పంపితిమి. మహాసభ గావించుటకు కావలసిన ముఖ్యవిషయములను తెలుసుకొనిరమ్మనియే పంపితిమి. మహాసభ విషయమింకను ఆలోచనలోనున్నది. ఆసమయము దక్షిణాఫ్రికానుండి కొందరు రాయబారు లిచ్చటికివచ్చుచుండుటచే మన రాయబారులనుగూర్చి దేశములో కొంత భేదాభిప్రాయము కలిగినది. కాని ఆవార్త మనకు నవంబరు 19 తేదీన రూటరు డ్వారా తెలిసినది. కాని కుల నిశ్చయమంతకు ముందెప్పుడో జరిగినది. యూనియనుప్రభుత్వమువారొప్పుకొనుటచే కాలము వృథ చేయరాదని తలంచితిమి. బిల్లుకూడ రెండవసారి చదువబడుటకు రాకముందే సర్వవిషయములను మనము తెలుసుకొనవలెనని రాయబారులను పంపితిమి. ఇప్పుడు రాయబారులు పంపుచున్నవార్తల చాల ప్రయోజనకారిగ నున్నవి. నూతనమార్గములగుడ సూచించవచ్చును. మహాసభ గావించువిషయమై మనము పూర్తిగా ఆశ్రితవలసిన నక్కరలేదు. డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారి రాయబారము దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని భారతీయుల తరపున అచ్చటివారి కొందరి యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారితోను ప్రజలలోను సంప్రదింపుటకు వచ్చినది. అదిగాక వారు దక్షిణ ఆఫ్రికాగూర్చి మనకిదివరకు తెలియని కొన్ని ముఖ్యవిషయములను తెలియజేసియున్నారు. దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులవిషయమునను యీ బిల్లు విషయమునను నేను నా ప్రభుత్వమువారును హిందూదేశములోని ప్రజాభిప్రాయములతో సంగీకరించుచున్నాము. అబిల్లు అంగీకరింపబడక పూర్వమే యూనియన్ ప్రభుత్వమువారితో చర్చింపవలెనని మేము ప్రయత్నించుచున్నామని మీరు నమ్మవలెను. ఈ ప్రశ్నకు దక్షిణాఫ్రికాలోనే పరిష్కరించవలెను. యూనియను ప్రభుత్వమువారును మంత్రివర్గమును నియోజకవర్గమునకు భాగ్యులనియు నీకాసనము అచ్చటికి సంబంధించినదనియు యెటుంగవలెను. దక్షిణాఫ్రికావారు తమకొరకై యెన్ని కాసనములైన జేసుకొనవచ్చును. కాని మనకందులో అంతకు మించిన సంగతులున్నవి. అది సామ్రాజ్యమునకంతటికిని సంబంధించిన విషయమని గాకు తోచుచున్నది. ఈ కాసనముల సామ్రాజ్యమునంతను ఒక్కటిగ చేర్చుటకుద్దేశింపబడినవి కావు. ఆర్థిక విషయములలోకూడ మనకు వచ్చినవార్తలవలన వాటిని మరియొకవిధముగా పరిష్కరింపవచ్చునని తోచుచున్నది. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లింకను జరుగుచునేయున్నవి. మనయభిప్రాయములను నచ్చజెప్పుటకు ప్రయత్నించెదము. మనము గెలిచెదమా లేదా చెప్పలేదుగాని సహిత కమైన్వాయము మనకై పున నున్నది గావున జయ

మును గాంచవచ్చును. ఈలోగా కాసనసభలవారు విశ్వాసముతో నామను నా ప్రభుత్వమువారికి సహకారమును జూపవలెనని కోరుచున్నాను. బిల్లుమాత్రము లింకను కడసారిగా అంగీకరింపబడలేదు. కాసనము గావించబడుటకు పూర్వమే యూనియను ప్రభుత్వమువారితో చర్చించుటకు ఆధారము దొరుకునని ఆశించుచున్నాను. అప్పుడు మన విషయమై బాగుగా చెప్పుకొని రుజువుచేసుకొనుటకు అవకాశ మేర్పడును.

ఎక్సైజుపనులు

ఈసారి సభలో మీరు చర్చింపనున్న యంతయులందు కొన్నిటినిగూర్చిమాత్రము నేను ప్రసంగించెదను.కాటను ఎక్సైజుపన్ను రద్దుజేయు విషయము భారతకాసనసభయందు ముఖ్యమైన యంతయుగ నుండెను. ఈనుకమును రద్దుజేయుట అవసరమని అన్నిపక్షములును యేకీభవించెను. ఇట్లుజేయుటకు ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్కబడిన జేయబడునని హాల్డిస్ ప్రభువు జేసిన వాగ్దానమునే ప్రభుత్వమువారు రెప్పుడును అనుసరించుచుండిరి. ఆసెంబ్లీ క్రిందటి సెప్టెంబరులో యీపన్నును ఆపివేయవలెనని తీర్మానము గావించివుడు, పూర్తిగ రద్దుజేయవలెననియే గుర్తించెను. ఈవిషయము వచ్చేబడ్డెటు యంతయులబట్టి ఆలోచింపవలసి యుండుటచేత అప్పటి ఆర్థిక విషయములబట్టి నిర్ణయించుటకు పీలు గాకపోయెను. నవంబరు ఆఖరుకు సంవత్సర ఫలితములు కొంతఆశోదయములగ నుండుటవలన యీపన్నును ఆపివేయుటచే ఆర్థికముగ నెక్కుడు వడ్డముండవని భావించి, డిశ్చెంబరు 1 నుండియు ఎక్సైజుపన్నును రద్దుజేయు ఆర్డెన్సును ప్రకటించితిని. ఈసారి బడ్డెటు అంతయులందు ఆర్థికస్థితి ప్రతికూలముగ నుండునట్లుయెడల యీపన్నును పూర్తిగ రద్దు జేయవలెననియే నా ప్రభుత్వోద్దేశమని తెల్పియుంటిని. సెప్టెంబరులో ఆసెంబ్లీచేసిన నూతన సంగీకరించుటకు భారతమంత్రి ప్రతికూలముగ నుండుటలన నా ప్రభుత్వము వెంటనే అందులకంగీకరింపజాలక పోయెనని యిది. కాని అందులకాధారములేదు. ఈవిషయమును నా ప్రభుత్వము ఆర్థిక పరిస్థితుల విచారించియే నిర్ణయించెను. ఈపన్ను నాపివేసెనుల నవంబరువరకును భారతమంత్రికి బంపలేదు. అప్పటికి మరింతపట్టుకొన్నాను. ఇంతలో బట్టలపరిశ్రమలకు కష్టములువచ్చెను. పన్నును రద్దుజేయవలసిన అవసరము వచ్చెయ్యెను. ఇదివరలో ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్కబడగానే యీపన్ను రద్దుజేయబడునని వాగ్దానము జేయబడినది. అందుచేతనే నేను అవసరమును గమనించి ఆర్డెన్సును ప్రకటించితిని. భారత ప్రజాభిప్రాయము ఖండించుచున్న యీభారమును తొలగించుటకు నేను ప్రధమప్రయత్నమును జేసెనని సంతోషముగనున్నది. ఇప్పుడి పూర్తిగ తొలగిపోవుటకు భారతకాసనసభ పరిశేయ వలెను. సెప్టెంబరు చర్చను బట్టి చూడ రాష్ట్రీయకప్పు ములకన్నముందు ఎక్సైజు పన్ను రద్దు గావలెనని సిద్ధాంతము సంగీకరించునట్లుల నా ప్రభుత్వము గ్రహించెను. ఆసెంబ్లీ యీపన్నును రద్దుజేసి రాష్ట్రీయకప్పుముల గూడ తగలేజేయకొని శ్రమలో బడునేమో యని నేను ముందే జ్ఞాపకము జేయుచున్నాను.

జ్యూడిషులు కమిటీ-ప్రీవీకౌన్సిలు

నేను భారతదేశము నందున్న కాలములో న్యాయకాభివృద్ధివనంకముల గూర్చి నేను చర్చించినంతవరకు భారతదేశము అప్పటివిషయమున సార్వభౌముని ప్రీవీకౌన్సిలు జ్యూడిషులకమిటీయెడల చాలగౌరవమున్నటుల నేను కనుగొంటి. ఆకమిటీకుండున్న సభ్యులు భారత దేశపు న్యాయమును మనము నందుంచుకొని తమకు వచ్చిన సమస్యలను నిర్వహించుచున్నందు వల్లనే యంత గౌరవ మేర్పడెను. ఈవివర అప్పటి కోర్టులోనున్న సభ్యులద్వారా భారత దేశమున కపారసేవజేయుచున్నారని నేను నా ప్రభుత్వమును ప్రజాభిప్రాయముతో నేకీభవించుచున్నాము. ఈపద్ధతి వలన గల్గుచున్న లాభములను భారతదేశ వికాసముగూడ అనుభవించునని నేను నమ్మెదను. ఈ స్పీచులవలన లాభములను శాశ్వతముగ నుండునట్లు జేయుటకు భారత న్యాయాచారములందు నిశ్శూన్యమును అనుభవమునుగలవారి శంకు నియమింపగోరెదరు. మంచినపర్థులగువారు గావలెనన్న యెక్కువ తేతనము లీయవలయును. ఇక ముందు యిద్దరకు ఒక్కొక్కరకు సంవత్సరమునకు 4 వేల పౌనుల చొ॥ నీనువలె ననియు, అందు సగము భారతదేశాదాయము నుండి యాయవలెననియు మావన గావించబడినది. ఈ జీతము లిచ్చునపుడు వీరలకు భారత దేశాదాయమునుండి యిచ్చుపెన్నులను మానిజేయవలయును. నేను గావించిన నూతనల మీ సభలో నుంచబడును. వాని సంగీకరించునెడల వాని నాచరణలో పెట్టుటకు తగినప్రయత్నము లాల్పయ్యు లేకుండనే చేయబడును ఈ నూతన లంగీకరించుటవలన భారతదేశమునకు న్యాయశాఖ యందు అమూల్యముగ సౌకర్యములు చొకగ లభించునని నేను నమ్మెదను.

రెయిల్వే పాలనావిధానము

మా రెయిల్వే పాలనా విధానమునందు భారత కాసనసభ అత్యుత్సాహముతోనే యుండెను. నేని ముఖ్య భారత వర్తక వాణిజ్యములగుర్చి ఒప్పుకొంటువుడు రెయిల్వే కాభి

పునర్నిర్మాణము గావించి, రెయిల్వే ఆర్థికమును జేరుకొంటున్నట్లు నలవ లాభమును దెలియుచున్నది. భారతదేశమున గూడ యిట్టి మార్పు నిదనరలూ కావలెనని కోరగా అందులకు నా సమ్మతిని దెలియుచున్నది. ఇప్పుడు అది మంచిని ఫలితములబట్టి కాన్పించుచున్నది. రెయిల్వే ఆధికారులు గూడ తమ ఆర్థిక స్థితిని చక్క జేసి కొని రేట్లను తగ్గించు విషయమై ఆలోచించుచున్నారు. ఆ కృత్య కమిటీ గావించిన మరొక యొకనూచనను గమనించి రేట్లనిషయమై రెయిల్వేలకును ప్రజలకును తగాదాలను దీర్చుటకు ఒక పంచాయతీని స్థాపించువిషయమై యిప్పుడు సాధ్యము గాగలదు. ఇట్టి ఫిర్యాదులను విచారించి వానిపై ప్రభుత్వమునకు నివేదించుటకు ఒక రేటు అడ్వైజరీ కమిటీ నియమింపబడును. ఈ కమిటీ సభ్యులవిషయమై ఆలోచనలొనర్చును. ఈ కమిటీ త్వరలోనే పని మొదలుపెట్టవచ్చునని నమ్ముచున్నాను.

సహకారబోధ

మహాత్ములారా,
నేను క్రిందకిసారి యీ సభలో నుపన్యసించినపుడు, బర్మినామోడు ప్రభువు ప్రభువులసభలో ఆయనకును నాకును జరిగిన సంభాషణలపై ప్రకటించిన విషయమునుగూర్చి గట్టిగ జెప్పియుంటిని. భారతమంత్రీ సార్యభౌముని ప్రభుత్వపక్షమున భారతదేశమునకు బంపిన సానుభూతిప్రకాశనా పంక్షేమును గూర్చి చెప్పితిని. నేను ఇంగ్లాండునుబోయినపుడు నాకృష్టిక యభిప్రాయమునున్న ఇంగ్లండును బార్లమెంటులో రాజకీయ పక్షములకుల మిత్రసద్భావములనున్న క్రిందకిసారి కాసనసభ యందు డెబుఫ ప్రయత్నించితిని. నేను ఇంగ్లాండునుండి వచ్చిన తరువాత భారత రాజకీయనాయకులు, తమ కోరికగలవిషయ మిత్రసంక్షేమును పరిగ్రహించి తెలియపుల వైఖరిని మానవలసినదిగ గోరితిరి. భారతదేశము వాంఛితాదర్శమును జేరుకొనియే ముఖ్యమైన శీఘ్రమార్గమని డెబుఫగోరితిరి. నేను లండనులో నుండగా గమనించిన విషయముల మీదనే యిట్లు గట్టిగ జెప్పగలిగితిని. నే నప్పుడు భారతమంత్రీ పోగ్స వాక్యములను తిరిగి చెప్పితిరి. ఇప్పుడు కూడ మరలవానినేకరువుపై పెట్టెదను. ఆయన యిట్లుచెప్పెను: "నేను సద్భావము నాకాంక్షించుచున్నాను. మా హృదయములకు ముఖ్యముగ ప్రీయమును సన్నిహితమును నగు స్నేహదాదర్శములు ప్రాప్తమగు వలె అంతకన్న మేము గీచి గీచి అకురున జేయును నుండును". నేను మరొక సంగతి జ్ఞాపకముజేయగోరెదను. నేను క్రిందకి ఆగస్టులో 1929కి పూర్వమే రాయలకవిడును నియమింపు సాధ్యమనియు, ఆ 1929 సంవత్సరమే పత్రికామొదటి సార్యభౌముని ప్రభుత్వము భావించుట లేదనియు డెబుఫు నే నిటుల జెప్పితిని:—"ప్రభుత్వనిర్మాణపునాటినుండి 1929 సంవత్సరమున కావలసినదిగదు. అయితే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు యిప్పుడు స్వప్రభుత్వనిర్మాణమును పనిజేయుటలో భారత రాజకీయ నాయకులు సహకారభావము జూపినందు, యిప్పుడున్న పరస్పరము పూర్తిగ పరిశీలించి అనుభవించినది నమ్మకముతో భవిష్యత్తునకు సూచనలుగావించవచ్చుననియు గాన్పించవలయును. భారత రాజకీయ నాయకులు ప్రభుత్వ వైఖరిలను గట్టిగ యవకాశమునుగొని పనిజేసి, భారతదేశమునకును బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకునుగల రాజకీయ సంబంధములలో నూతన యుగము గల్గుటకై రాయలకవిడును ముందే నియమింపునటుల జేయునని నే నాశించియుంటిని. రాజకీయ పక్షముల ఆవరములను భావములను నే నెరిగిన వాడన య్య రాజకీయ నాయకులకు గల కష్టముల గురించియు, యెదో ఒక నిశ్చయముజేసి, రాజకీయ వాతావరణము మారుటకును భారతదేశమునకును బ్రిటిషుదేశములకును సమరసభావము జేరుకొంటున్న తీరు పని జరుగునని తలంచుచుంటిని. భారత దేశమున రాజకీయ పక్షములన్నియు జేరి బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకును, ప్రజలకును గల సంబంధములు చక్కబడి భారతదేశ మభివృద్ధి గాంచుటకు బంగారుపంటి సమయము వచ్చెనని నేను దలంచితిని. కాని నేను ఆశపడినంతగ నిది సఫలముగాలేదు. ఇంతవరకును సమరసభావము గురువలెనని యెంత గోరినను భారత దేశమునుండి ప్రత్యుత్తరము రాకపోయెను. భారతదేశము యెచ్చమైన సందేహములను అవకాశ మిచ్చియుండ నుండవలయును. ఇంతకు యెక్కువ ఉదారస్వభావముతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చియున్నయెడల యెక్కువ ఉదారచర్య ప్రతిఫలముగ వచ్చెడిది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఒకటి యెచ్చినపుడు దానిని వెంటనే సానుభూతితో నంగీకరించుడల అన్యోన్యవ్యవస్థాపన పద్ధతులపై నాదారపడియుండు నూతనపరిస్థితు లేర్పడియుండవలెను.

నేనిదివరలో నీ సభలో నుపన్యసించిన విషయ చెప్పడన భారత రాజకీయ విభేదములను గూర్చి నేను చెప్పింపను. రాజ

కీయ పక్షములకును ప్రభుత్వమునకును విభేదము లేక్కడ గానుండ వలెనని నేను విమర్శింప నొల్లను. కాని నా స్వంత యభిప్రాయమును దాపరికము లేకుండ జెప్పగోరెదను. అనేక ఉపన్యాసములను పత్రికలవలె వ్యాసములను జూడగా ప్రభుత్వమువారు పిలిచి కలుగజేసిన మాత్తు పరస్పర ల సంఘీర్షింపక సంశయించుచున్నందులకు విచారమగుచున్నది. ప్రభుత్వవైఖరి భారతదేశమునం దుదారమనగ్గులను యిష్టముగ నుండునని నేను దలంచితిని. కాని యిప్పుడు జూడ నా అవకాశమును జూరవడిచినటుల గాన్పించుచున్నది. ప్రస్తుతము బ్రిటిషుదేశముభావము గూడ గాన్పించుచున్నది కాని అప్పుడే సద్భావ సంబంధములు ప్రారంభమగుచున్నటులగూడ గాన్పించుచున్నది. ఇట్టి చిన్నము బాగా కన్పించిన బాగుండెడిది కాని యిప్పుటికిని ప్రభుత్వము నెడల రాజకీయ వేత్తల భావచైఖరులు మారి కొంత యభివృద్ధిగాంచుచున్నటుల నేను గమనించుచున్నాను. ఇంగ్లాండు నీ భావము స్పష్టముగ గాన్పించిన యెడల బాగుండెడిది. క్రిందకిసారి అసెంబ్లీ సమావేశమున ప్రభుత్వమునకు చాల ప్రతిఘటనకుండి చాలసార్లు ఒకపాయిసను, ఆయాసమధ్యలను వాని మంచి చెడలను బట్టి ఆలోచించుటయు ప్రతిష్టాంశ ప్రయత్నముల పరస్పరముల గాన్పించెను. క్రిందకి సెంటెంబరులో మడ్డిమును కమిటీ నివేదికపై ప్రభుత్వ తీర్మానము మీద జరిగిన చర్చను బాగా పరిశీలించితిని. అసెంబ్లీ గావించిన పవరా మార్పును జూచితిరి. కొందరు వ్యక్తులు ప్రభుత్వమువారు గోరినటుల నొప్పకొనవలెనని అభిప్రాయముల చెప్పినను తీర్మానములందలి మాట జూడ దానికి వోటిచ్చి బలపరచిన వారి యుద్దేశ్యములు స్పష్టముగనే గాన్పించుచున్నవి. ఎక్కడనో ఒకచోట ప్రభుత్వమువారు గోరిన దాని నంగీకరించు నుద్దేశ్యము గాన్పించును. కాని యిందు అనుకూలముగ నుండు ప్రకాశనాశములు సహకార సద్భావాంశములు నేను కోరునట్టిది గాన్పించుటలేదని చెప్పవలయును. అయినను యిప్పుడు జరుగ నున్న సభయందు యంతకన్న యెక్కువగ నిండులకు తగిన యనుకూలభావము ప్రబలి ప్రత్యక్షమగునని నమ్ముచున్నాను. అసెంబ్లీ కార్యవిధానము నడచుకొనియున్న సీయుదారభావము గాన్పింపగోరెదను. ఇవటను దేశమంతటను గూడ జరుగు విషయములను నేను గమనించుచుండును. నేను బెల్జియోనియున్న ఆఫ్రికను భంగము గలుగజేయనియు, భారతదేశమునందు నూతన యుగము ప్రారంభమై సహకార, అన్యోన్య విశ్వాస, సద్భావములు ప్రబలునని నేను నమ్ముచున్నాను.

అసెంబ్లీసభ్యుల అభిప్రాయములు

ధిల్లీ, జనవరి 20:—రాజప్రతినిధి యుపన్యాసముపై అసెంబ్లీ సభ్యులు చాలమంది హిందూస్థాన్ టైమ్సుపత్రికకు తమయభిప్రాయములను తెలియజేసిరి. ఎట్టిచరతులను లేకుండ లోబడవలసినదని రాజప్రతినిధి కోరుచున్నట్లు పండిత మోతీలాలుగారు తలచిరి. పరిష్కారమునకై తాము క్రిందకి సెంటెంబరులో తెలియజెప్పిన పరతులకు రెస్పాంసు లేదనిరి. అంతకంతకు పరిస్థితులు క్లిష్టమౌపమును దాల్చుచున్నవనియు స్వరాజ్యవాదులు తమమాటమీదనే నిలువనలె ననియు జెప్పిరి.

రామచంద్రరావు లజపతిరాయగారు దక్షిణ ఆఫ్రికాపై రాజప్రతినిధి చెప్పినవిషయములు సమంజసముగ నున్నవని చెప్పిరి రామచంద్రరావుగారు వ్యవసాయముపై కమిషను నియమింపుట గూడ సంశ్యప్తికరముగ నున్నదనిరి.

కాని దేశములో పరిశ్రమల విషయమై గూడ తగిన చర్యనిప్పుడే తీసుకొనిన బాగుండునని చెప్పిరి.

ప్రతిఘటనము వచ్చినది గావున భారతపాతియొక్క కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు రెస్పాంసును గవపరచుట కిదియే చాలు ననిలజపతిరాయగారు చెప్పిరి.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారి యభిప్రాయములు

వ్యవసాయముపై రాయలుకమిషను

ధిల్లీ, జనవరి 20:—వ్యవసాయముపై రాయలు కమిషను విషయమున అసాన్సియేటెడు ప్రెస్సెవారితో పండిత మోతీలాలుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇట్టిప్రకటన గావించబడునని కొన్నిదినములక్రింద లండనునుండి వచ్చిన తంతిల్లు నే తెలిసినది. కావున ఇప్పు డిది ఆశ్చర్యమును కలిగించుటలేదు. ఈకమిషనువారి శ్రమలనలన ఏమా ఫలితములు గలుగబోవునని రాజప్రతినిధి యూహించుచున్నాడు. హిందూదేశమున వ్యవసాయ దారునిస్థితి చాల యభివృద్ధిగాంచవలె నని అందఱులు అంగీకరించుచున్నారు. కావున దేశభిమానము గలవా రెవ్వరైన ఆవిషయముక న్యాయముగా ఖచ్చితమైనవిషయమున వెనదీయరు.

కాని భారతీయుల ఆశయములపట్ల ప్రభుత్వమువారు నిరంతరము గవపరచుచున్న వైఖరినిబట్టియు, నిజముగా ప్రభుత్వమువారి హృదయము మారినట్లు నూచన లేమియు కనబడకపోవుటచేతను యారాయలు కమిషను గూర్చి అనుమానితవలెనవుచున్నది. మంత్రులకు రాయలు కమిషనువారు కేయబోవు సహాయము లోను వారు విచారించు విషయములనుండి పె నెస్సీలాండు రెవిన్యూ అసెంబ్లీయు విషయములను దప్పించుటల్లను వారినిజస్థితి బయల్పడినది. ద్వంద్వప్రభుత్వమును కాశ్యతముగా స్థాపింపవలయుటయు వ్యవసాయదారులను నిరంతరము నిరంక్షకాధికారవర్ధముపైననే ఆధారపడియుండునట్లుజేసి వారికి స్వరాజ్యగొడవయే దప్పించి వారిని రాజకీయతరగతులనుండి విడదీయుటయు దీనికి ముఖ్యకారణములని నాను బోచుచున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికాసమస్య

ధిల్లీ, జనవరి 20:—రాజప్రతినిధి యుపన్యాసములో దక్షిణ ఆఫ్రికావిషయమై చెప్పబడిన విషయములనుగూర్చి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు అసాన్సియేటెడు ప్రెస్సె ప్రతినిధితో నిట్లు చెప్పిరి:—

దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి మాట్లాడునప్పుడు రాజప్రతినిధి తనకుగల న్యాయకాన్త్రజ్ఞానము నంతయు నుపయోగించెను. నిరాధార మైనయావిషయమున ప్రత్యేకముగా వాదించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రజలచేతలేలంది ఆలోచించుచున్నట్లుగా కనబడునట్లు చేసెను. నిజమున శ్రద్ధతో పరిశీలించినట్లు మన ప్రభుత్వమువారి రివీషయమున నెంతయలక్ష్యముతో నుండిరో తెలియకపోయెను. రాజప్రతినిధి చెప్పిన దంతయు నిది. హిందూదేశ ప్రజలు తమంతట తామే ఏన్నయకొన్న బ్రష్టిల ద్వారా తమ మొరలకు తెలియజేసికొనుటకై చేసిన నిరుపయోగమైన ప్రయత్నములకు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయులకు నిలువ నీడలేకుండ జేయుచున్న ప్రభుత్వముతో ప్రజలపక్షమున ఇంకినూ ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రయత్నములని పేగు చెప్పుచున్నాడు. ఇటువంటి సమస్యలో తెల్లవారే చిక్కుకొనియుండినచో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారురకుండురాయని ఇదివరకడిగినట్లే మరియొక మార్గము గుచున్నాను. దీనికి జవాబు లేదు. కాని అసెంబ్లీవారును ప్రజలు ను తన ప్రభుత్వము యెడల భక్తి విశ్వాసములతో సహకారము జూపవలెనని రాజప్రతినిధి కోరుచున్నాడు. భారతీయుల మొరలకు వారేమని జవాబు చెప్పుచున్నాడు. దక్షిణ ఆఫ్రికా తనఆర్థికవిషయములకు పరస్పర సంబంధములకు తానే చక్కబెట్టుకొనుటకు సంపూర్ణాధికారము గల స్వపరిపాలనా రాష్ట్రముని చెప్పుచున్నాడు. అనగా స్వపరిపాలనాసౌకర్యము లేకుం గని భారతీయులను గ్రేటుబ్రిటనువారు స్వపరిపాలనగల మరియొకరాష్ట్రప్రజలతో సమానముగా మానజాలరని యభిప్రాయము. గావున భారతీయుల మన మన తగిన శక్తి సామర్థ్యములకు సంపాదించుకొని మానవాక్కులను నిలువ బెల్జియోన వలెను. దీనికి తగినమార్గములు 28 లేదొక అసెంబ్లీలో గయాప్రసాదించుగా రుపపాదించబోవు దక్షిణ ఆఫ్రికా తీర్మానముతో మాచింపబడును. మిగతా విషయములలో ముందు మనయింటు మనపధికారుల ప్రయత్నించినచో ఏప్రభుత్వము వాస్తవము మనకు సాయము చేయగలరు. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షసభ

ఇన్సురెన్సుబిల్లుపై తీర్మానము

ధిల్లీ, జనవరి 20:—రెండుకాసనసభలయొక్క జాయింట్ కమిటీవారికి ఇన్సురెన్సుబిల్లు సెరింగింప వలెనని రేపు కాసన సభలో తీర్మానము ప్రతిపాదించబడు నప్పుడు దాని కభ్యంతరపెట్టి అసెంబ్లీ సెలెక్షన్మిటీకే యెరింగించునట్లుగా పట్టుబట్టవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారి ముఖ్యాత్ములు గావించిన సభలో తీర్మానించిరి. మరియు కేల్కారు ఆసీ లోహాకరుగార్లు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమున కిచ్చిన రాజీనామాలు సభలో అంగీకరింపబడి వారివారి పూర్వ సేవలకు వారికి వందనము లర్పించబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధిగారి వేషికోలు

20 లక్షలు పోగై నది

సామ్రాజ్య సహాయసంఘపు మ్రొందవోపసంఘపు తరపున రాజప్రతినిధి వేషికోలునలన 20లక్షలు పోగై నది. సంఘము వారికి పని ప్రారంభించుటకు వీలు చిక్కినది. కావున ఈనిధిని చాలించిరి. భూతవయాపకులైన ప్రభువులను, ప్రజలకు శ్రీ వారు అభినందించిరి. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

నిన్న భారతశాసనసభా ప్రారంభసమయమున రాజప్రతినిధి యొనంగిన యుపన్యాసము ఆశాభంగకరముగ నున్నదని యెవ్వరును ఆశ్చర్య పడకపోదు. అంతకన్న నెక్కువ చెప్ప నని యెవ్వరును చలించియుండరు. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను గూర్చి యొక ను యేమైన చెప్పదురేమో యని యెదురుచూచువారికిగాని, భారత సంస్కరణముల గూర్చి కాంగ్రెసు తీర్మానముపై రాజప్రతినిధి యేమైన ప్రకటించు ననిగాని ఆశజెట్టుకొని యున్న వారెవరైన నుడువకల వారికికనైనను సంశయములు దీరవచ్చును.

ఈసారి రాయలుకమిషనువార్తను పభలో ప్రకటించుట రాజప్రతినిధి యొక ఘనకార్యముగ దలంచెను. భారతదేశమందలి వ్యవసాయమార్గముల నభివృద్ధి జేయుట కీ రాయలు కమిషను ఉద్దేశించబడెను. ఇదివరలో నీవిషయమై విదేశ వార్తలలో వినియుంటిమి. ఇప్పు డిది రూపము దాల్చినట్లు రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించిరి. ఇందు నెలన ప్రయోజనము లేముందునో, భారతీయులు భాగ్యవంతులై దేశమున దారిద్ర్యము తొలగి పోవునో యెట్లుండునో చెప్పలేముగాని యిందులకు ప్రస్తుత మెంతేని ఖచ్చి నెత్తిన బడుటమాత్రము నిశ్చయము. ప్రభుత్వమువారికి భారతదేశమునందలి కర్షకజాతిపై అత్యంతమగుదయ గల్గినది. భూమికిస్త్రు, తరములు, ఇరిగేషను మున్నగు విషయములగూర్చి యొకమిషను విచారించదు. వ్యవసాయాభివృద్ధిని గూర్చి శాస్త్రీయప్రయోగముల నితరదేశములలో నాచరణలో నున్నవాని నిచట నాచరణలో జెట్టుటను గూర్చి విచారించును. భారతదేశములో వ్యవసాయమున కీవిధముగ తోడ్పడుట యవసరమే గాని దేశమును ముఖ్యముగ నావరించిన స్వరూపాలనావిషయమున ప్రభుత్వము వారెట్టిమార్పును గాంచినట్లు గాన్పించకపోవుట వలన ఈవ్యవసాయవిషయమున న పారకరుణ గల్గినందులకు సంశయింప వలసియే యున్నది. ఈదేశమున వ్యవసాయదారులే అధికసంఖ్యాకులు గలరు. వారే, దేశమునందేయుద్యమమున కైనను తోడ్పడ వలయును. ప్రజలతోడ్పాటు, బల మున్నవారిచే. అట్టితరీ ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి కమిషను నొకదానిపేరు జెట్టి వ్యవసాయ దారులను తమ పక్షము జేసికొన ప్రయత్నించుచున్నారని తలంప వచ్చును.

ఇకను దక్షిణాఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి రాజప్రతినిధి చెప్పిన దేమియును లేదనియే చెప్ప

వచ్చును. ఈ దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విషయమున భారతదేశము యెట్లు కుందుచున్నదో భారతప్రభుత్వముగూడ అట్లే కుందుచున్నదని వాఙ్మూలసానుభూతిని దెల్పుటవలసి ప్రయోజనమేమియును లేదు. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న దక్షిణాఫ్రికాపార్లమెంటు తమదేశము యొక్క డేమమున కవసరమగు శాసనముల జేసికొనిన నాటంకపరుపజాలమని రాజప్రతినిధి చేయువాదము జూడ భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము లేదుగాన అట్లు కుందుచుండవలసినదేయని చెప్పి నట్లును కొనవచ్చును. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయులెక్కడ నున్నను సార్వభౌముడు రక్షింప వలసిన భారము గలదు. భారతప్రభుత్వ వినివిషయమున యూనియను ప్రభుత్వముతో సంప్రతించుటకు రాయబారమును బంపినందులకు సంతోషించుకొనవచ్చును గాని అందువలన ప్రయోజన మావంతయు నున్నట్లు గాన్పించుటలేదు. వారు పంపిన రాయబారులు దక్షిణాఫ్రికాలో ముఖ్యమైన విషయములను గొన్నింటిని కనుగొనిరనియు, క్రొత్త సూచనలు గావింపబడుననియు రాజప్రతినిధి దెల్పుచున్నాడు. ఇంకను ఈవిషయము రాయబారములసీతలలో నుడువటవలన త్వరలోనే యూనియనుప్రభుత్వముతో చర్చించుటకవకాశము గల్గునని రాజప్రతినిధి దెల్పినను ఆశ యెట్టిదియు గాన్పించుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికా యూనియను పార్లమెంటు ఇప్పుడు వచ్చినట్లు జేసికొనవచ్చును. భారతీయులు పరాధీను లగుట వలన వారి క చట సమానస్థానము లేకున్నది. అసెంబ్లీ 28 వ తేదీని దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానముపై చర్చించునపుడు భారతీయులకు గల హక్కులను దెలియబరచి స్థాపించెద రని నమ్మెదము.

రాజప్రతినిధిగారు సహకార పాఠమును మరల నేర్పుచున్నారు. బర్మెనుహేతు ప్రభువు గారిని సహకార సద్భావములను జూపలేదని విచారించుచున్నారు. కొందరలో మార్పుగల్గినందులకు సంతోషించు చున్నారు. మంచి యవకాశము చేజిక్కినపుడు 1929 లోపలనే రాయలు కమిషను వచ్చి భారతీయులను స్వర్గమున జేర్చుటకు తరుణము వచ్చినపుడు భారతీయులు యేమాత్రమును తోడ్పాటును, ఉత్సాహమును జూపలేదని రాజప్రతినిధి కుందుచున్నారు. బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎట్లుచేయుచున్న అట్లు జేయలేదనియే విరికి అసంతృప్తికరముగ నున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. 'ప్రభుత్వమువారు జూపిన విధమున నూతన పరిసీతులను గుర్తించి పనిజేయలేద'ని రాజప్రతినిధి దెల్పుచున్నారు గాని నూతన పరిసీతు లేమి గల్గెనో దెలియుటలేదు. మడ్డిమనుకమిటీ సారాంశ మేమయ్యెనో పాఠకులకు దెలిసియేయున్నది. మైగారిటీసలహాలను త్రోసివేసిరి. భారతదేశమునకు ఆర్థికముగ మరింతఖర్చులను నెత్తిన వేసిరి. ఇండియను సివిలునర్వెసులోనికి తమ చేతీ యులెక్కువమంది చేరుటకు ప్రచారముల జేసిరి. కాని భారతసంస్కరణముల నభివృద్ధిజేయుటకు జేసినపని యేమియును గానరాదు. ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయలేదన్న, బ్రిటిషు హృదయము నందు మార్పు ఏవిధమునను లేకున్నపు డది యెట్లు సాధ్యమగును?

రాజప్రతినిధిగారు మరొకవిషయమును అసెంబ్లీ సభ్యులకు జ్ఞాపకము జేసిరి. కాబను ఎక్సెన్జు డ్యూటీకిని రాష్ట్రీయకప్పములకును ముడిపెట్టి ఆపన్నను తద్దజేయనెడల రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గవని మరల గట్టిగ జెప్పచున్నారు. రెండునోపములును తొలగవలసినవే గాని పన్నుదొలగించుట వలన బట్టల పరిశ్రమకును పనివారలకును గల్గు కష్టము నివారణమగుట ముఖ్యమని దలంపవలసి యున్నది. రాష్ట్రీయ కప్పములను మెట్టును బహుకృతి గుది బండయైనది. దానిని తప్పించుకొనిన యెడల రాష్ట్రీయులూడబ్బును దేశాభివృద్ధికార్యములకు వినియోగపరచుకొనుట. కవకాశముండెడిది కాని రాజప్రతినిధిగారు రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గవునుమా యనియే దెల్పుచున్నారు. మరల తమపై నెరమువేసి రుమరని యిప్పుడు మరల తా మిదివరకు ఆర్థి నెచ్చు ప్రకటించినపుడే చెప్పితిమని జ్ఞాపకము జేయుచున్నారు. మంచితో గూడ చెడుగు వెంటనే యుడునట్లు రాజప్రతినిధి ఎక్సెన్జు పన్ను రద్దుజేసి ఒక్క ముచికార్యమును జేసిరని సంతోషించినను వెంటనే రాష్ట్రీయ కప్పములు విడువకుండ వెంటబడినవి. రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము యిది కడసారిదిగాదు. అసెంబ్లీ స్టేటుకొన్నిలు సభలు రెండును గలసినపుడు మరొకటి యుడును. అప్పటికేమైన మరొక క్రొత్తప్రకటనము గావించెదరా?

రైల్వేప్రయాణికులపై పన్ను

చెన్నపురికి దక్షిణ మహారాష్ట్ర రైలుమీదను, దక్షిణ ఇండియా రైలు మీదను వచ్చు ప్రయాణికులపై పన్నును విధించుటకు చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు తీర్మానించిరి. పన్నులు విధించుట యిక్కాలమున తేలిక యైనది. డబ్బు వచ్చే మార్గము యిది తప్ప మరొక్కటి గాన్పించుట లేదు. మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు ఒక్కొక్కరు అణా చొప్పునను, 2-వ తరగతి ప్రయాణికులు రెండణాల చొప్పునను, 1-వ తరగతి ప్రయాణికులు నాలుగణాలు చొప్పునను చెల్లింప వలయును. కార్పొరేషను ఆదాయమున కిందువలన నెక్కువ యగుమాట యెట్లున్నను యీపన్ను విధించుట యన్యాయమని చెప్పకతప్పదు. కార్పొరేషనునందలి స్వరాజ్యపక్షసభ్యులలో నొక రగు బుర్రా సత్యనారాయణగారి పన్నుండవలసినదే యని చెప్పచు చెన్నపురిలోని మహావిశేషముల జూచి యానందించవచ్చువారిపై నీపన్ను కార్పొరేషను విధించుట న్యాయమని చెప్పట విచిత్రముగ నున్నది. చెన్నపురివేడుకలను జూచుట కిప్పుడు వచ్చువారెవరునులేరు. ఇవట నుండుమహాస్వర్గము ననుభవింప గోరువా రెవరునులేరు. 'వర్తకరీత్యా గొందరు వచ్చుచుందురు. విద్యార్థు లెక్కువమంది వచ్చుచుందురు. కోర్టుపనులచే కొందరు వచ్చుచుందురు. రాష్ట్రమునకు ప్రధానపట్టణమైనపుడు పనిమీద వచ్చుచుందురు గాని యిచట కులాసాగా కాలము గడుపుటకు వచ్చు వారెవరు నుండరు. చెన్నపురికి వచ్చినవారు మ్యాజియమును, పీపిల్సుపార్కును, ఆక్వేరియమును, రైట్టుకూసును మూత్రము చూచెదరు. ఇందు

మ్యూజియములో దప్ప నిక నెక్కడికి పోయినను డబ్బు వసూలుజేయుచునేయుండును. చెన్నపురిలో అడుగుబెట్టి నిచ్చినందు కణాచోష్టన - మూడవ తరగతి ప్రయాణికునివద్ద కార్పొరేషను వసూలు జేయుటంతవరకే మింకొక టుండబోదు. చెన్న పురియందలి కార్పొరేషను రేటు చేయర్లకు యీ పన్నువిధించుటవలన నెక్కుడు సౌక ర్యములు చేయబడునని చెప్పి బాదము దప్ప మరొక్కటేమియును ఈపన్ను విధించుటకు కారణము గానించుట లేదు. చెన్నపురి కాపురస్థలే చాలవరకు బైటిమూలకు బోయి వచ్చుచుండుననియు, ప్రజ లిదివరకే పన్నుల భారముతో క్రోధింపబడుచుండి రనియు ఒకటిగా యైనను భారమే యనియు యం. సింగార్యేలు చెట్టిగారు చెప్పిన మాటలు సమంజసముగ నున్నవి. రైలురేళ్లే యెక్కువ. అందుల కొప్పుకొని పనిమీద చెన్న పట్నం వచ్చుసరి కీపన్ను తలమీద విసరుట మరింత ఘోరము. ఇయ్యది బీదలకు చాల కష్టముగ నుండు నని చక్కరయ్య చెట్టిగారు జెప్పిన మాటల యందు సత్యము గలదు. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము గావలెనని కోరుచు పన్నులను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గింపవలెనని కోరు యారోజులలో నిట్టిపన్నులను విధించి చెన్నపట్టణముపెద్దలు సంతోషించుట యుక్తముగలేదు. డాక్టరు విజయరాఘవులుగారును గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారును ఇందులకు ప్రాతి కూల్యమును చెల్పి వారిధర్మమును నెరవేర్చిరి.

జప్తిసుపక్షము - శాసనసభ

జప్తిసుపక్షవలంబనులు చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభ్యులు మార్తాండపిల్లగారు తుత్తుకుడియందు జప్తిసుపక్ష సీతిగతులను గురించి తెలిపినభావములు యధాస్థితిని దెలుపుచున్నవి. జప్తిసుపక్షము చెన్న రాష్ట్రమునం దారేం డ్లప్రతిహతముగను రాజ్యమును జేసినది. మొదటి యెన్నికలయందు బహిష్కారప్రయోగము జప్తిసుపక్షాభ్యర్థులకు సంపూర్ణ విజయమును గలుగజేసినది. రెండవ యెన్నికలయంద ధాంగీకారము కొంతబలమును తగ్గించినది. రాగల యెన్నికలయందు శాసనసభల బహిష్కార నివారణము జప్తిసుపక్షబలము నికను తగ్గించగలదు. మార్తాండ పిల్ల గారు తెలిపినటు లారంభమునందు జప్తిసుపక్షము ప్రజాసామాన్యము నుద్ధరించుట కేర్పడినదని విశ్వాసము గలిగినది. కాని ప్రజల కట్టిప్రయోజనము లేవియును గలుగలేదు. జప్తిసుపక్షరాయకులం దుద్యోగకాంక్ష - బ్రాహ్మణ ద్వేషము మాత్రము వ్యక్తమైనవి. ఉద్యోగకాంక్షను, బహువిధములైన బ్రాహ్మణేతర సంఘములందు సేఫలము చేయుట యసంభవము. బ్రాహ్మణ ద్వేషము బ్రాహ్మణేతర సంఘముల యభ్యుదయమునకు వినియోగపడదు. ఆరంభమునందు బ్రాహ్మణేతరఘోష సమ్మోహమును గలుగజేసినను కాలక్రమమునను ఆద్రమ పోయినది. చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభయందు ప్రభుత్వవలంబనులు కిరీ, జప్తిసుపక్షవలంబనులు కిరీ, బాతీయవాదులు 20, మహమ్మదీయులును సితరులును 15 మంది సభ్యులు గలరు. జప్తిసుపక్షము ప్రభుత్వపక్ష సహాయమున సభిభారమును వహించుచు నిరంకుశప్రభుత్వముతో నైక్యమును బాంది నది. జప్తిసుపక్షము బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు లక్ష్యమైనను బ్రాహ్మణేతరు లన్ని పక్షములందును గలరు. ప్రభుత్వ పక్షమువారు, జప్తిసుపక్షమువారు, బాతీయపక్షమువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారు, మహమ్మదీయ క్రైస్తవ పక్షమువారు బ్రాహ్మణేతరులు గలరు. వీరికి నెయోగపాతము స్థిరముగ నిలువజాలదు. ఈనాటిక మంతయును పానుగల్లురాజాగారి నాటకమని మార్తాండపిల్లగారు తెలుపుచున్నారు. అరవలమీదను పిల్లలమీదను గల యభిమానము శివజ్ఞానం పిల్లగారిని మార్తాండం పిల్లగారి పొగడ్తలకు బాతులను జేసినది. తణికాచలం చెట్టిగారు శివజ్ఞానంపిల్లగారిని నిరసించియుండిరి. ద్రావిడభిమానిము సమాజసమైక్య ప్రధాననాయకుడైన పానుగల్లురాజాగారి నిరసన మనుచితము. రాగల యెన్నికలందు బాగుగ పని జేయవలయు నని మార్తాండము పిల్లగారు ప్రకటించు చున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు తగిన యేర్పాటులను జేసి రాగల యెన్నికలయందు జప్తిసుపక్షమునకు గుణపాతమును నేర్పి యన్వర్థముగను బ్రాహ్మణేతర పక్షమునకు మూలాధారమైన ప్రజాశయములను సఫలము చేయుట యసంభవము.

విశాఖపట్టణము నౌకాశ్రయము

ఆంధ్రోద్యమాశయముల నప్రయత్నముగను కాలము సఫలము చేయుచున్నది. ఆరంభమునం దాంధ్రోద్యమాశయము లందరాని ఫలములుగను పరిహాసమునకు బాత్రములైనను దేశభక్త మొకటప్పయ్య పంతులుగారు మొదలగు నాంధ్రనాయకులు నాటిన సంకల్పబీజములు ఫలవంతము లగుచున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయశాసనము నిర్మితమై రాజప్రతినిధి యామోదమును బడసినది. విశాఖ పట్టణమునందు నౌకాశ్రయ నిర్మాణము భారతమంత్రి సమ్మతిని బడసినది. గత సంవత్సరమునందు సామ్రాజ్యశాసనసభ రూ 90,47,000 లను నిర్మాణవ్యయమునకు మంజూరు చేసినది. చిల్లర ఉద్యోగస్థుల నివాసమునకు 20,525 చదరపు గజములను గజము రూపాయి చొప్పున గొనుటకు ఆర్థికస్థాయి సంఘ మంగీకరించినది. నౌకాశ్రయము భూమిధరను పెంచుట సహజమని భూమిని పెటనే కొనుటకు ప్రభుత్వ మంగీకరించినది. నౌకానిర్మాణ కార్యములు రాగల సంవత్సరమునం దారంభింప బడునని తెలియుచున్నది. ఈ మహత్కార్య మాధ్ర దేశాభ్యుదయమునకు సకలవిధములను దోడ్పడగలదు. పలుకుబడిగలవా రినిర్మాణము నత్వరముగను కొనసాగుటకు పాటుపడుదు రని నమ్ముచున్నాము. ఆంధ్రోద్యమమునకు మూలాధారమైన యాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమును 1928 సంవత్సర ప్రాంతములందు సఫలమగుటకు భగవంతుడనుగ్రహించు నని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయశాసనము రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడసినటులును ఫిబ్రవరి మధ్య నుండి అమలులోనికి రానున్నదనియు తెలియుచున్నది. శాసననిర్మాతలు సర్వ సరసరాసు పాత్రగా రాంధ్రుల యభినందనములకు పాత్రులగు చున్నారు.

హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము రావలెను

వచ్చినగాని ఏకపక్షములు గట్టెక్కివు గ్రహంపోలు, శివరావుగార్లనిరి

(ప్రత్యేక విలేఖరి)
కలకత్తా, జనవరి 20:—నెత్వంటు పత్రికావిలేఖరి యడుగగా లేబరు పార్టీవారును, ప్రేమ యూనియను కాలిగ నువారును ఏర్పాటుచేయుటచే హిందూదేశమున కార్మిక, రాజకీయపరిస్థితులను గ్రహింపవచ్చిన గ్రాహంపోలు, శివరావుగార్లనిరి. "ఆలియగారి యుపపాదనపై ప్రభువుల సభ యందు కామనువెల్లు బిల్లు చర్చింపబడవచ్చును. ఆర్థికవత్సరము కడముట్టుచున్నది. దాని తరువాత బడ్జటు చర్చకు రావలసియున్నది. కావున వేసరి శిలవులకు ముందు కామన్సుసభవారు ఏ బిల్లువంకను చూచుటకు వీలులేదు. లేని అలవాటును చేసికొని ప్రభువులసభలోనే చర్చించుడు." అంటి ఏషియాటిక్కు బిల్లుగూర్చి మాట్లాడుమ అది కడు ప్రూరమైనది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందలి ఇతరజాతులతోను దేశములతోను సమానమైన హక్కును పొందువరకు మనమేమియు చేయజాలము. దక్షిణ ఆఫ్రికావారు ఎంతయుండును తోసివేసిన అంతయుందిది. ఏలవన ఆతిర్వాము సామ్రాజ్య మహాసభాద్వేషమునకు వ్యతిరేకమైనది.

బాబరు అకాలిఅప్పీలు

వింత తీర్పులు
లాహోరు, జనవరి 20:—క్రిందటి నవంబరులో ట్యాపు దొరచే శిక్షింపబడిన 50మంది అకాలీలు బ్రాహ్మణాధిపతుల వ్యాయమాదుల యెనుట అప్పీలుచేసిరి. 8 అప్పీళ్లు పట్టబడి శిక్షలు తీసివేయబడినవి. మిగిలినవి అప్పీళ్లు తీసికొనలేదు. శిక్షలు తీసివేయుట ప్రజాక్షేమకరము కాదని ప్రభుత్వము అప్పీలుచేసెను. కొందరికి శిక్షలు వృద్ధి చేయగోరెను. శిక్షలు తీసివేసినవారిపై ప్రభుత్వపు అప్పీళ్లు నాలుగుతీసికొనిరి. అసలుకుర్రును జీవితము తయ్య ద్వీ పాంతరవాగము విధించిరి. శిక్షలువృద్ధి చేయుమనునట్టివి ఎనిమిదింటిని పట్టిరి. ఒకనికి ద్వీపాంతరవాసము తీసివేసి మరణ దండన విధించిరి. మిగిలినవారికి శిక్షలెక్కువ చేయబడెను. నెషన్సులో మరణ దండన విధింపబడిన 5 గురికి శిక్ష శాశ్వతపరచబడెను. ఇంతటితో ఈశేషముగిసినది. 1921,22 సంవత్సరములలో తీరుదూ ఆజు జిల్లాలలో విప్లవ ప్రచారమును సాహస కార్యములు బంధిపోట్లు హత్యలు గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నర్తారు మహాటాబుశింగుగారు

ప్రభుత్వము వారిని బాగుగనే చూచుచున్నది
లాహోరు, జనవరి 20:—అకాలీ పత్రికలో ప్రచురింపబడినట్లు సర్దారు మెహతాబు శింగుగారిని జైలులో నిర్లక్ష్యముతో చూచుచున్నారను మాట అబద్ధమని ప్రభుత్వము తెలుపుచున్నది. మెహతాబు శింగుగారిట్లు చెప్పిరి. మలబద్ధకముచే ముక్కుటవలన కిరుబుడ్డ (Hernia) ప్రారంభమైనది. తరువాత శస్త్రమునకు ఒప్పుకొని వెళ్లిరి. అప్పటినుండియు జబ్బుగా నున్నది. జైలు అధికారులు తృప్తిగాను, బాగ్రత్తగాను చూచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పుష్పశీలు పాండేకు విచ్చేతినది-ఇప్పుడుఉరితీయరు

బొంబాయి, జనవరి 20:—బాబా కేసులోని పుష్పశీలు పాండేగారికి తీర్పు చెప్పబడినది సేపిచ్చి యైతినది. వారికి నియమిత కాలములో కుదరక పోయిన యెడల వారి శిక్ష ప్రకారము బొంబాయిప్రభుత్వము వారిని ఉరితీయరు. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు గవర్నరు

లాహోరు, జనవరి 20:—డిప్యూటీ గవర్నరుగారి ఉపన్యాసమునకు నేడే గుజరాతుకుండి తిరిగివచ్చిన గవర్నరుగారు అభ్యుత్తరమిచ్చిరి. సామ్రాజ్యయుద్ధమందు గుడ్డివాడైనవారికి సహాయము ఉపన్యాసమును, అభ్యుత్తరమును కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశ పరిస్థితులు

భావిరాజ్యాంగ నిర్ణయము

బ్రిటిషు పక్షము సరిహద్దు

లండన్, జనవరి 20:—బ్రిటిషు పక్షము భావిరాజ్యాంగ నిర్ణయమును ప్రకటించినది. ప్రకటనలో చాలవరకు బ్రిటిషు పక్షము స్థావర మేర్పరచుచున్నది. ఆంగ్ల భాష స్థావర విస్తరించినది. బ్రిటిషు రాజ్యాంగ నిర్ణయమును వ్యాపించినది. కాని ఇండియాలో అయ్యది ఎంతమాత్రము సరిపడదు. భారతీయులపక్షములను అది పూర్తిగా వ్యతిరేకము. ఏమిటంటే రాచరికములను స్వాతంత్ర్య ప్రతిపాదనలు సహజముగా యెదురుగావు. ఇండియా ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నమోదానాలో నెలకొల్పటం చాలకష్టము. ఈ చిక్కులన్నిటిని గ్రహించి బ్రిటిషు జయించుటకు కృతనిశ్చయముగా వలెను. పక్షాంత్యము చేసినవలెను.

పడమటి ఆఫ్రికా రాజ్యములు

రుగ్బీ, జన 19:—బ్రిటిషు పడమటి ఆఫ్రికా రాజ్యములను జూచుటకు మేజరు ఆరెన్స్ బర్గ్ చార్లెస్ రైన్ గాడితోడను అధినివేశ కార్యాలయమునను ఇద్దరు సభ్యులతోడను రేపు లండనుండి బయలుదేరుచున్నారు. వీరు ఫిబ్రవరి 4 తేదీని ల్యూగాన్ శివారు. వైటింగ్ మాలో ఆరువారము ఉండెదరు. అందులో కొంతకాలము ఉత్తర భాగమునను రాష్ట్రములందు పర్యవేక్షెదరు. ఆగ్రామ మార్చి 18 తేదీని బయలుదేరెదరు. గోల్డ్ కోస్టున 3 వారములు ఆరటకు కార్యక్రమము చేర్చుట చేసెడిరి. తరువాత 10 వారముల నిరాలియోనులోను, గ్యాంబియాలో మూడువారములు ఉండెదరు. బ్యాంగ్లాదేశ్ నుండి ఏప్రిల్ 8 తేదీని బయలుదేరెదరు. అప్పుడు స్వదేశమునకు బోయెదరు.

లండన్, జన 20:—నేను వారందరూ లండనుండి బయలుదేరిరి. బ్రాన్సుఫోర్డ్ సభ్యులతోడను అక్కడను గాపాడి పారిశుధ్యమును జాగ్రత్త జూచుటకు విద్యావిషయమును, వ్యవసాయమును యభివృద్ధి చేయు మాగ్రములవరసి ముఖ్యముగా తాటిచదురు విషయమై కాంగో నుముత్రాపాటేని ఎను ర్మొకటకు దేశీయ ధూమి విధానమును సరిబుద్ధుటకును వీరు కృషిచేయుదురు.

కన్నాట ప్రభువు ఆరోగ్యము

రుగ్బీ, జనవరి 19:—సార్వభౌమని పినతండ్రి కన్నాట ప్రభువు అనారోగ్యముగ నున్న వంతులు అసహ్యమును చున్నారు. అయినకీపును 75 సంవత్సరములున్నది. అతడిపుడు దీక్షలో ఆరోగ్యముగ నున్నాడని అధికారులు చెబుచున్నారు.

క్విట్ ఇండియా బాధిస్తున్నట్టిలో ప్రవేశించుట

రుగ్బీ, జనవరి 19:—రేపు మంగళవారము క్విట్ ఇండియా ప్రకటన పుట్టింది. తేద్యుకొనబడును. ఆమె వయసు 25 సంవత్సరములు. పురుష సంతతిలేనందున తండ్రి ఆస్తి అంతయు ఈమెకే దక్కును.

న్యాయవాది వృత్తిలో తేరుటకు యుండు ఈమె అనేక ముగ పనులలో ప్రవేశించెను. కొంతకాలము ఆమె లండను దిన పత్రికవర్గములో పనిచేసెను.

నాటక శాలలు-వేడుకల సాసములు

నాటక శాలల వేడుకల సాసములు చాలవరకు వారు ఇబ్బంది పడెదమందులకు కలసికలసి పనులను గని వేచి యుండెదమందులకు ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ముందుగానే నాటక శాలల యన సూచును కలసికలసి గని వేచు తేదీనిగాని చెయికియవలెనని ఉత్తరువు చేసెదరు.

మ సోలు స మ స్య

సర్ ఆర్. లిండ్సే గారు అంగోరాకు

బయలుదేరుచున్నారు

కాన్స్టాంటినిపోలి, జనవరి 20:—మసోలును గూర్చి జరుగు రాయబారములను అప్పటికప్పుడు ప్రతిపంకతిని దేశిని కొనుటకు తురుమ్మ అధికారులతో సంప్రదింపుటకు అంగోరాకు బయలుదేరును.

భూగర్భమున బోవు రైలు అంటుకొనుట

రుగ్బీ, జనవరి 19:—హ్యూంబ్రీడ్ స్టేషనువద్దగ హ్యూంబ్రీడ్ ట్యూలు రైలు భూగర్భమున బోవుచున్నపుడు అంటుకొనెను. నల్లగ పాగ బయలుదేరిన. రెండు రైలు ప్రయాణికులతో బోవుచుండెను. అయ్యది ఆపివేయబడెను. సిగ్నలు ఆగిపోవుట చే రైలు ఆగిపోయెను. ఒక రైలు చాలదూరముబోలేదు. తిరిగి వచ్చెను. రెండవరైలు కొంత దవ్వన కేగెను. తిరిగి రాలేక పోయెను. ఆరైలులో నున్న వారిని ఇంకొక బండిలో నెక్కి గొంచి భద్రముగా వెనుకకు దెచ్చిరి. ఎవరికిని ప్రమాదము గలగలేదు. రైలు 1 1/2 గంటకు పట్టాలకుడి తొలగినపిదప నిష్క్రమణమైనది. లండను ట్యూలు రైలుకు ప్రమాదము గల్గెను.

రాష్ట్రీయ సేనలో

సైనికులను విస్తారముగా తేర్చుకొనుచున్నారు. డిశంబరు 31 తేదీతో ఆంధ్రమును మూడుమాసములలో 5182 మందిని సైనికవృత్తికి అర్హులని అంగీకరించిరి. పూర్వముకంటె ఇప్పుడు సంఖ్య పెచ్చినది.

బ్రిటిషు సాకాదశ విధానము

రుగ్బీ, జనవరి 19:—బ్రిటిషు అన్ని దేశములకంటెను ఎక్కువగా సమరమునూ తవరక్షానిమిత్తము ఆధారపడవలసి యున్నది అయినప్పటికిని కొత్తగ నాకలను నిర్మించుకుండ ఆలభ్యము చేయుచున్నదా బొందుమాత్రిమే. ఆధారము కట్టుకుండ ఊహిస్తున్నది. ఆ బొందుమాత్రిమే యుద్ధమైన పిదప 11 క్రూరు ఇరులనే నిర్మించెను. యువై టెడ్ స్ట్రీటు, జపాను, ఫ్రాంసు, ఇటలీ దేశముల నాకాదశ సంఖ్య 800. సైనికవైమానిక నాకాదశ మలను తగ్గించుటకు బ్రిటిషు సిద్ధముగ నున్నది. కాని ఇతరులు తమ కిష్టమునచ్చినట్లు సైన్యములను ఆయుధములను పెంపొంది తేసికొనుచుండ బ్రిటిషు మాత్రము ఊరకుండవరి బ్రిటిషుచుగా రనిరి.

కమ్యూనిస్టులపై దాడి

మరికొందరు శిక్షితులగుట

కొయికో, జనవరి 19:—కొయికోలో అరెస్టు చేసిన 18 కమ్యూనిస్టులలో ముగ్గురు చెరసాలకంపబడిరి. తిక్కినవారు విడుదల చేయబడిరి. ఇందులో ఒక స్త్రీ గూడ గలదు.

పోస్టాఫీసు

ట్యూబు రైలును వేయుట

రుగ్బీ, జనవరి 19:—పోస్టాఫీసుకు ఉత్తరములను, పాల్నెలను గొంపువుటకు భూగర్భమునండి ఒక విస్తృత రైలును 1600000 పానులను ఖర్చుచెట్టి వేయుట ప్రయత్నించుచున్నారు. లండనులో ఈ సంస్కారమును అయ్యది పూర్తియగును. గంటకు 85 మైళ్ళు పడుదును. పోస్టాఫీసువారు 90 బండ్లను దీక్షి సరిపావు కొలతలతో గట్టుచున్నారు. ప్రతిగంటయు 30 రైలు బోవును. దీనివలన మనుష్యులు శ్రమ పడుట తగ్గును. మోటారు బండ్లు గుట్టపుబండ్లు వ్యక్తత తగ్గిబోవును.

పెరిషియాలో రైలు కొత్తగ వేయుట

టెహరాన్, జన 19:—పెరిషియాలో మరికొన్ని రైలు వేయుటకు పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను.

వివిధ ఆర్థిక పరిస్థితులు

కొత్త నాణెములు

లండన్ జన 19:—ఇందుకు వెండి కండు నాణెములను చలూమికి తేరుటకు డెయిలు ఇరాను పార్లమెంటులో వివిధ ప్రశ్నలు ఆర్థికమంత్రి బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రస్తుతమున్న బ్రిటిషు నాణెముల విలువ, ప్రమాణము, చలూమిని గల్గియుం డవలెను.

సామ్రాజ్య యుద్ధ సమాధుల నిధి

ప్రారంభ ప్రయత్నములు పూర్తియగుట

రుగ్బీ, జన 19:—కాన్స్టాంటినిపోలి సామ్రాజ్య యుద్ధ సమాధుల నిధిని నిర్మించుటకు కావలసిన 5,000,000 పానులను పూర్తిగా వసూలు చేసిరి. దీక్షి ధర్మకర్తలగ జనరలు సర్ హెర్బర్ట్ లారెన్స్ సీకాకు, మేజరు జనరలు సర్ ప్యాబియను గార్లు నియమింపబడిరి.

బిబెస్కో-రాకొమారుడు

వాషింగ్టనులో రుమేనియా మంత్రి

లండన్ జన 17:—యువై టెడ్ స్ట్రీటులో రుమేనియా తేసికొనవలసిన ఋణపరిష్కారము విషయమై వాషింగ్టను లోనుండే రుమేనియా మంత్రి బిబెస్కో-రాకొమారుడు మంత్రి సకాలమునకు తగిన ఏర్పాటుల చేయనందున దానివలన అనుభవముగ వరతులను సంపాదించుటకు పీలులేకపోయెనని లండనులో నున్న రుమేనియా మంత్రి చెబుచున్నట్లు వాషింగ్టనులో నున్న బిబెస్కో-రాకొమారుని లేచిరవ్వరిని చెబుచున్నది. ఆతని నిపుడు బుకారెస్టులో నున్న విదేశాంగ కార్యాలయమునకు మార్చిరి.

రాచపుండు నివారణ శోధన

రుగ్బీ, జన 19:—రాచపుండు పుట్టుటకు కారణమును దానిని నివారణ చేయుటకును పరిశోధనలు పూర్తియైన వని యు ప్రకటించుటకు సిద్ధ పడుచున్నారమనియు దాక్టరు గైగు గారు చెబుచున్నది. దీనినిమిత్తము ఇతడు 1,50,000 పానుల నిధి నేర్పాటు చేసెను.

వెంట్లీ బిరుదములు

లండన్, జన 19:—బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్త్ర ప్రదర్శనములో భారతేశాఖకు కమీషనరుగ నున్న దివానుబహదూర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారికి వెంటుకమాండరు (సివిల్ డివిజను) బిరుదమును సార్వభౌమ డొంగెను.

విగ్గెరనుమీద పన్ను హెచ్చింపరు

టోక్యో, జన 19:—కొన్ని రాజ్యాంగ కారణములచే విగ్గెరను (ఇనుము) మీద మంతులను హెచ్చింపవల మని జపాను మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరి.

భావినా కావిమానములు

లండన్, జన 20:—ఇకముందు నాకావిమానములలో

10, 12 వోలలో ఇండియానుండా ఇంగ్లండునుండి ఆస్ట్రేలియాకు 100 మంది ప్రయాణికులను సామానుగొంపుట కేర్పాటులు చేయబడుననియు, పడకొనుటకు రెండుసాసములు, భోజనపుగదిని, విశ్రాంతిదీగ్గుకొను గదిని ఏర్పాటు చేసెదరని బ్రాంకరుగారు చెప్పిరి. గంటకు 85 మైళ్ళు పయనము చేసెదరట, కొయికో కరాచీ ఆస్ట్రేలియాకు బోవు విమానములు సింగపూరులో కలియును.

ద్రూసుల తిరుగబాటు

డమాస్కుస్, జన 20:—డోబోవి నేలుగారు జనీవాలో జరుగనున్న మ్యాండేలు కమీషను సభలో ప్రాంకుతరపుర మాట్లాడుటకు సిరియానుకి ప్యాగిసుకు బయలుదేరుచున్నారు. ఫ్రెంచి షీల్డుమార్షలు అధికారమునిచ్చి పోవుచున్నారు. ఈ పర్యాయము ద్రూసులపై చేయనున్న సమరమున ప్రాంకుచేసి డిస్పాచిగారు పాల్గొని నడిపించెదరు.

చమురు మనాళి

తురుమ్మ బ్యాంకులు దెబ్బకుం సోకోరీ చమురుకంపెనీ వారు కలిసి తక్కినానున్న చమురుకు ఒకరే పంతుటకు కాసము చేయుతరి ఆచనాపలీని తమకే ఇవ్వవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

పారిస్, జన 16:—కొంతవ్యవధిని గడించి బ్రియండు గారు పెంటరు రైటుపక్షమువారి ప్రాపును గడించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాల్మి వెంటుపక్షమునకు ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానమునకు ఏదోవిధముగ రాజీనామా కుదుర్చుటకు బ్రియండు గారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

డాక్టరు హల్బర్టరాస్ పరిశోధన (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

అండ్, జనవరి 20:-డాక్టరు హల్బర్టరాస్ గారు సర్ రోసాల్ట రోజుగారి సోదరుడు. అండమనగరములో కర్మాగారములకు ప్రత్యాధికారి. దక్షిణఆఫ్రికా, ఇండియాలో ప్రకృతిశాస్త్రమునకు సంబంధించిన పరిశోధనలనుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నెలవునొసగిరి. 29 తేదీని మార్చియిల్లునుండి బయలుదేరి ఈజిప్టుకేగి అచటనుండి దక్షిణఆఫ్రికాకేగి గనుల పనివాండ్రు శాస్త్రశాస్త్రశాస్త్రమునుగూర్చి యుపన్యసించి అస్సాము కేగి వేపవికాలములోను వానకాలములోను తేయకుతోట లోలో కూలీలకు మలేరియా జ్వరము విస్తారముగ వచ్చును గాన అచట పరిశోధననవ్వెదరు. ఇతడు దోమలు, ఈగలనుగూర్చి ముక్రసిద్ధముగ గ్రంథములను వ్రాసెను. మన్యజ్వరము దోమల కాటుచే వచ్చుచున్నదని నిశ్చయించినపుడు అతడు కలకత్తాలో తనసోదరునితో యుండెను.

పోర్చుగీసు ఈస్టు ఆఫ్రికా జల ప్రశయము (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బీరా, జన 20:-పోర్చుగీస్ ఈస్టు ఆఫ్రికాలో ఎన్నడు లేని వర్షము కురిసెను. వరదలు ప్రశయమును సూచించుటల పొలుచున్నవి. క్షిమెయిలు తపాలను గొంపోపు రైల్వేనుగూడ పూర్తిగా ఆపుజేసిరి, తంతివార్లనుగూడ నిలుపుజేసిరి. దేశీయులు చాలమంది మునింగిపోయిరి.

In the Court of the Subordinate Judge, Bapatla. I. P. No. 34 of 1925.

Dasari Venkatanarayana Petitioner.
AND
Kollipara Channamallayya son of Kalahasti Lingam, Jangam caste, cultivator, resident of China Parimi Agraharam, Tenali Taluk Debtor.

Notice is hereby given under clause 2 of Sec 19 of Act V of 1920 that the above-named creditor has applied to this Court by a petition dated 10-1-25 for adjudicating the debtor as insolvent and that the petition is posted to 5-2-25 for hearing. Any person wishing to oppose the petition may appear before this Court either in person or by a duly authorised pleader on or before the said 5-2-25.

A. S. KRISHNASWAMI Aiyar,
Prl. Subordinate Judge.

Sub-Court, Bapatla.
Dated 20-1-25.

In the Court of the Subordinate Judge, Bapatla. I. P. No. 3 of 26.

Jeevaji Jasaarjee Firm Petitioner.
AND
1. Fuvvada Ramabhotlu son of Subbarayudu, 2. Do. Venkateswarlu being minor by guardian 1st Respondent, Vysyas and traders of Repalle Debtors.

Notice is hereby given under clause 2 of Sec. 19 of Act V of 1920 that the above-named creditor has applied to this Court by a petition dated 8-1-26 for adjudicating the debtors as insolvent and that the petition is posted to 22-2-26 for hearing. Any person wishing to oppose the petition may appear before this Court either in person or by a duly authorised pleader on or before the said date (22-2-26).

A. S. KRISHNASWAMI Aiyar,
Prl. Subordinate Judge.
Sub-Court, Bapatla.
20-1-25.

నెల్లూరు హిందూమహమ్మదీయ అల్లరులు

మహాత్ముని జనాబు

అహమ్మదాబాదు, జనవరి 21:-నెల్లూరు ఖిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శి మహాత్మునికిట్లు తంతునిచ్చెను. నెల్లూరులో హిందూమహమ్మదీయ అల్లరులు క్షిప్రరూపమును దాల్చుచున్నవి. కొంతమంది హిందువులతిహాసముతో మామూలు దప్పించి మసీదుల కెదురుగా యూరేగింపులను జరుపుచున్నారు. గోవధకు మహమ్మదీయులు సన్నయించిరి. పరిస్థితులు దుర్భరముగా నున్నవి. దయచేసి జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన దని ప్రార్థించుచున్నాము.

మహాత్మునిగాంగిగారు తమ యంగిండియాలో నిట్లు జవాబువ్రాసిరి. పోట్లాడుచోట్లాటలే నేనేమియు చేయజాలనని పలు సార్లు చెప్పియున్నను నేనేమో చేయగలననుకొని తడవకడవకు జోక్యము కలిగించుకొన వలసినదని అడుగుటలన నాకు గర్వముగానే యున్నది. ఇప్పుడు పోట్లాడువారిసత్కృతములే మంచి యుచ్చదళలో నున్నవి. కాని యిప్పుడు వాగర్థ్యమనన కాంతి చేపూరదు.కక్షిదారులు బుద్ధిమంతులై వాగర్థము గలవారైనచో మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కారము చేసికొనవలయుననియు లేకున్నచో కర్రలండనే యున్నవనియుమాత్రము నేను సలహా చేయగలను.

అమెరికా ఆహ్వానము

మిసెసు లాస్సులాతు మిసెసు కెల్లిగార్డు మహాత్ముని అమెరికాకు రమ్మని ఆహ్వానింపగా నిచ్చట పని పూర్తికొనిది అనివయమై ఆలోచింపజాల నని మహాత్ముడు బదులుచెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

అ. భా. తంతుకారక సంఘము

కార్యాలయము మార్పుట

కార్యదర్శిగారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు-అచీలభారత తంతు కారకసంఘము అహమ్మదాబాదు ఎల్లీను బ్రిజ్జినద్దజగాఖానుగారి బంధాశాతు మార్చబడెను. ఇకముందు లేఖలన్నియు కార్యదర్శి పేరున అచ్చటికే బంపుచుండువలెను. సభ్యులిలో సత్కార్యక్రమమునకు గాను. సంఘముయొక్క పెక్కి కలు కాకును సంబంధించిన లేఖలు, నూలుచందాలు మున్నగు నవి అన్నియు యిదివరకు వలెనే, పెక్కికలు కాఖడైకర్పనకు సత్కార్యక్రమము సభ్యులియని వ్రాయవలెను.

మధ్యవరగజాల శాసనసభ

పేడీలాలు రాఘవేంద్రరావుగార్లు

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

నాగపురము, జనవరి 20:-రాజోయెను సమావేశ మునతామారు పేడీలాలు గారు దేశ భావ లోనికి ఆభిసవ శాస్త్రకళలలో నున్న పురుషులను తద్దమ చేయుటకు ఒకకాఖను ఏర్పాటు చేయుటకును దానికై సాలునకు 50వేలను ఈయవలసినదనియు కోరుచు తీర్మానమును ఉపపాదించుచు. తరువాత రాయపురంజిల్లా సెనానా అడవి లోని లైలురైల్వేను గూర్చియు, ముండి కాలువను గూర్చియు మిషను బహుళో లైలులు చెప్పటనుగూర్చియు ప్రశ్నింతురు. రాఘవేంద్రరావుగారు చాలప్రశ్నల నిచ్చియున్నారు. చాంధాజిల్లాలో ఎక్సెన్సా చట్టము క్రింద ఎంతమంది ఖైదునకు పోయిరి, మధ్యవరగజాలు బీరారులలో మనిసిపాలిటీలు ఉన్న స్థలములందు ఎంతవారాయ ఖర్చుచున్నది? 1918, 19, 20, 21 సంవత్సరములది, నేటిది ఎంత? విదేశీయ సారా ఎంత ఖర్చుచున్నది? ప్రభుత్వ పురారి నాగ పురపు కర్మాగార మునుగూర్చియు ప్రశ్నింతురు.

అఖిలభారత స్థానికసంఘముల సభ

బి. యస్. సస్యాలూగ రధ్యక్షులు

పూనా, జనవరి 21:-అఖిలభారత స్థానికసంఘముల సభ బి. యస్. సస్యాలూగారి అధ్యక్షతక్రింద ఖానుపురముందు పని ప్రారంభించినది. మహాసభవారి రిపోర్టును ఒక ప్రశ్నా పత్రము ప్రతి స్థానికసంఘసభలో ప్రజాప్రతినిధికిని పంపుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

బీహారుబరిస్సా శాసనసభ

అచధికార తీర్మానము

ప్రభుత్వప్రతిఘటన-నిస్సహాయత

పొట్నా, జనవరి 20:-బీహారు బరిస్సా శాసనసభ శీతా కాలసమావేశము నేడు ప్రారంభమైరి. పెన్న ను పుచ్చుకొనిన మాక్స్ ముగారు రాష్ట్రమునకు చేసిన సేవ సంగ్రహించు అన్ని పక్షములవారును మట్లాపిరి. తరువాత వరదలనల నష్టము పొందిన వారిసహాయార్థము 2 లక్షల నీరుముగగా ప్రభుత్వము ప్రతిఘటించెను. కాని 29 ధమ్మకులు అనుకూలముగను 17 వ్యతిరేకముగను ఐచ్ఛుటచే తీర్మానమునెగ్గెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ అద్వైత బ్యాగ్ గారు

బొమ్మ, జనవరి 20:-మాలానా అద్వైత బ్యాగ్ గారు దివంగతులైరి. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నల జనవరినెల 21-వ తేదీ గురువారము

మఖ్యజిల్లాలు	అల్పవర్షావృష్టి	సాధారణ	అధికవర్షావృష్టి	వర్షము	తేదీనుండి వర్షము	సాధారణవర్షావృష్టి
గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో	గరి 24 గంటలలో
గోపాలపురం	88.8	65.3	...	0.19	44.96	
విశాఖపట్నము	88.7	68.9	...	0.07	87.09	
కాకినాడ	89.1	67.3	...	0.02	89.09	
మచిలీపట్నము	88.7	65.1	...	0	41.59	
కర్నూలు	91.0	68.8	...	0.14	26.01	
బళ్లారి	87.8	61.2	...	0.15	20.51	
అనంతపురం	0.81	27.88	
కడప	88.6	64.8	...	0	31.23	
పల్నాడు	88.2	64.0	...	0.02	87.98	
తణుకు	84.9	63.7	...	0.15	50.74	
కడపూరు	81.6	62.6	...	0.30	52.94	
నీలము	91.3	66.7	...	0	89.80	
కోయంబూరు	84.9	59.6	...	0.08	22.29	
తిరుమనాపల్లి	51.9	61.6	...	0	83.13	
నాగపట్నము	82.8	67.1	...	2.48	54.58	
మధుర	88.2	64.7	...	0	88.58	
పొలవం	81.8	75.6	...	0.01	87.00	
తిరునల్వేలి	1.68	28.84	
తిరువేంగడము	83.0	70.7	...	0.87	64.51	
కొచ్చి	86.3	68.5	...	1.10	114.51	
కాలికట్టు	90.0	68.1	...	0.15	117.16	
మంగళూరు	89.0	68.5	...	1.06	125.64	
బెంగళూరు	85.2	64.8	...	0.66	85.87	
మేర్కాత	75.4	56.2	...	0.07	125.46	
కొడైకాట్	65.3	41.1	...	0.80	62.18	

సర్కారులు:-ఆకశము నిర్భలముగ నున్నది. విశాఖ పట్నములో ఆర్ద్రతఎక్కువ. మచిలీపట్నములో తక్కువ. కాకినాడలో 7 $\frac{1}{2}$ మచిలీపట్నములో 5 తక్కువచోట్ల 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 3 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. గోపాలపురములో రాత్రి వేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:-మేఘములు పలచగనున్నదో లేక లేనే లేవో అర్ధత చాలతక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:-ఆకరము నిర్భలముగనే యున్నదన వచ్చును. నెల్లూరులో ఆర్ద్రతతక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 4 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎండగాయుచున్నది.

యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాజ్య

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

తెలుగుదేశం పార్టీ

గవర్నరుగారు:—భార్య, పరివారంతో సహా రేపురము చెంగల్పట్టణం తిరుమలముందు కన్యగోగ్గిరి క్షేత్రమును జూడబోయెదరు.

దక్షిణ ఇండియా వర్తక సంఘము తరఫున పురపాలక సంఘమును ముత్తయ్యచెట్టి, మహమ్మదు మాసా నేటు గా గుర్తించును.

కూకూరు పట్టణం కైలుక్రింద పడిచిపోయిన 50 ఏండ్ల కంటే ఎక్కువ కాలముగా గూర్చిన విచారణ పలు ఇన్స్పెక్టరు కంటే ఎక్కువ కాలముగా ఈ కార్యక్రమము చేయవలెను. (అ. ప్రె.)

మృదాను హైకోర్టు నియమములను సరిచూచుటకు ఒక ప్రత్యేక అధికారుని పేరుమీదగా తెలియజేస్తుంది. దానికి జి. మన్. కైలుగారిని నియమించుటకు తెలియజేస్తుంది. (అ. ప్రె.)

హైకోర్టులో ప్రతికూటనలకు ప్రత్యేకగది: చిన్నపురి హైకోర్టును పట్టామందలి వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకై ప్రత్యేకగది నొసంగుటకు దయతో రిజిస్ట్రారుగా కంగీకరించిరి.

చెంగల్పరాయనాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల:—(వేపే) ఈ వైద్యశాలయందు డిశంబరు మాసముందు 12899 రోగులు చికిత్సపొందిరి. దినమునకు ఒక రోగి 7. 4 రైసులు వ్యయమయ్యెను.

ప్రీతిపాపి పరిశు దరఖాస్తులు:—1926 ఏప్రిల్ మాసములో జరుగు ప్రీతిపాపి పరిశులకు దరఖాస్తులను వారు ఫిబ్రవరి 15వ తేదీలోపున దరఖాస్తురుము చెల్లింపవలెను. మదరాసులో నుండువారు డిప్రీజిస్ట్రారుగారి వద్దను, బయటివారు జిల్లాకోర్టులలోను చెల్లింపవలెను.

శాసనసభకు నడువంతరపు ఎన్నిక:—మదరాసు శాసనసభకు ఐదో పిలుపు నియోజకవర్గమునుండి యెన్నుకొనబడిన పి. డబ్ల్యు. పాట్రిడ్జిగారు రాజీనామ్యులు చేసి వారి స్థానం పోటీకరిని మార్చి 10వ తేదీలోపున ఎన్నుకొనవలెనని ప్రభుత్వ ప్రకటన విశ్వయించిరి. ఎన్నిక తేదీ:— నామినేషనులు జనవరి 28, ఎంచు 29, అభ్యర్థుల జాబితా ప్రకటించుట 1 ఫిబ్రవరి, ఎన్నిక మార్చి 8.

గవర్నరుగారు ప్రత్యామ్నసి ప్రయాణము:—జనవరి 28వ తేదీ ఉదయం 9గంటలకు మదరాసునుండి 27 తేదీ ఉదయం 1-40 గంటలకు నాపడాచేరవరు. నాపడానుండి ప్రత్యామ్నసి 11 గంటలకు ప్రత్యేకరైలుపై బోయెదరు. 28వ తేదీ ప్రత్యామ్నసి.

29 ఉదయం 7-45 గంటలకు ప్రత్యామ్నసిలో బయలుదేరి 1-25 గంటలకు నాపడాచేరి 9-55 గంటలకు నాపడాలో బయలుదేరి 30వ తేదీ ఉదయం 9-5 గంటలకు మదరాసు చేరెదరు.

రాకపోకలు:—ఈ ఉదయమున పి. ఆర్. స్ట్రాజిగారు వచ్చిరి. అమెరికా ప్రతినిధులతో భాగ్యము సెల్లముగారు కలసి వచ్చిరి.

కలకత్తాకు పూర్వము శాసనసభాధ్యక్షుడైన పర్వతరావుగారు గారును వారి సతీయము ఉదయమున వచ్చిరి.

ప్రధానమంత్రి పానుగట్ల రాజాగారు ఎ. రామసామి నాయకులను ఉదయమున వచ్చిరి. వెంకటగిరి రాజాగారు ప్రధాన ఇంజనీర్ వల్లిగూరుగారు ఉదయమున వచ్చిరి.

వాకడ:—పర్వతరావుగారు మదరాసు రాజధాని పోలీస్ కమిషనరును కలసిరి. హామీ పైక కార్యదర్శి, నాన్స్, మొదలైన వారు పోలీసులకు ఆదేశించిరి. ఆక్రమించి ప్రభుత్వభవనమును వెళ్లిరి. రాత్రి పూర్వము కల్లెవరు.

రా. బి. టి. శ్రీనివాస ఆచార్యగారు రాత్రి ఈశ్వర్ కు.

శ్రీరాజా సర్ నామదేవరాజు పి. వి. ఇ. గారు కేటి ప్రెస్ బాంధామియ్యగా ఢిల్లీ వెళ్లెదరు.

దక్షిణాఫ్రికా రాయవారము

—(1)—
ఆంధ్రదేశసంచారము

ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని సందేశము
దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల తరఫున రాయవారములకు భారతదేశమున కేటెంచినవారిలో గాడ్ ఫ్రీ, పత్రిక, మిగిలిన గారలు తమ దక్షిణాఫ్రికా యాత్ర ముగించుటతోడనే ఆంధ్రదేశ ముండి దిగువ నువహరించిన పట్టణములందు సంచార మొనరింతురు గావున, భారతీయుల ఆత్మగౌరవము ఇమిడియున్న దక్షిణాఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి రాయవారములకు తరఫునను ప్రోద్బల మొసంగి సభల సేర్పాటుచేయుటకై ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ బంటుకూరి ప్రకాశం పంతులుగారు ఆంధ్రదేశీయులకు సందేశమిచ్చిరి.

కార్యక్రమము

బెజవాడ 28-1-25 మచిలీపట్నము 29-1-25 రాజమండ్రి 30-1-25 విశాఖపట్నము 31-1-25.

శ్రీనివాసయ్యగారివిన్నపము

దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధులు మధురనుండి 24 వ తేదీన కోయంబత్తూరు చేరెదరు. 25 వ తేదీన నేలము 26 వ తేదీన తెంగుకూరు; 28 వ తేదీన బెజవాడ, 29 తేదీ బందరు, 30 తేదీ రాజమండ్రి 31 వ తేదీ విశాఖ పట్నము జూని, ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన మదరాసు ను వచ్చురు. ఆయా స్థలముల కాంగ్రెసు కేంద్ర కమిటీలు యితర విమత్రులు అన్నివర్తముల వారు గలసి బెజవాడ నేర్పాటు చేసి వారి సంచారమును జయప్రవముగ నొనర్చి గోరుచున్నాము.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు

ట్రాన్స్వాలులోని భారతీయుల దుస్థితి

వర్తమానము లై సెన్సుల నిమిత్తము మనివేసిరి.
జోహన్నెస్బర్గ్, జనవరి 19:—ట్రాన్స్వాలు బ్రిటిషు ఇండియాన్ సంఘమువారు రాజప్రతినిధికి, మహాత్మునకు, సర్ జినివేవి ఇట్లు తిలకించిరి. వర్తకుల యాజమాన్యచట్టము సమ సరించి బాల్బోరులో ఆశయావాసులకు లై సెన్సుల నిమిత్తము పూర్తిగా మానివేయుచున్నారు. అక్కడ భారతీయుల వర్తము 40 వేల పౌనలకు మించును. పురపాలకసంఘమువారు నిశ్చితార్థ ప్రాయముతో ఆశయావాసులకు ఒక్కలై సెన్సు ఇచ్చుటలేదు. ఇక్కడను ఇంక నితర స్థలములలో గూడ విల్లే జరుగుచున్నది. ఆ సంఘములు అభిమానకక్షల ప్రతినిధులతో నిండియున్నవి. భారతీయుల వర్తము చెడుచున్నది. నాశనముగా నున్నారు. భారతీయులు ఆత్మగౌరవము వెరగుచెంది సహాయార్థము ముమ్మలను వేడుకొనుచున్నారు. వీలైనయెడల భారతదేశ ప్రభుత్వముగూడ సాయపడవలెను. (అ. ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగుల మార్పులు

పి. బి. టి. రామయ్యపంతులు పి. ఎస్. వి. గారు హెడ్. ఎ. బి. వర్మనుగారిస్థానం మూడవ రివెన్యూ డివిజన్ సభ్యులుగను, లాండు రివెన్యూ కమిషనరుగను నియమింపబడిరి.
విశాఖపట్నము సబ్ కలెక్టరుగ నున్న ఇ. వి. కాబాల్ గారిని గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగ నియమించిరి.

మారుబంధం కనకలక్ష్మి వాస్తవ్యులు ఆంధ్రులు, సామ్యులు నగు పోలూదాగు పురమోత్తమసెట్టిగారు రథసప్తవాడు (20 తేదీ బుధవారం) ఉదయం 6 గంటలకు దివికేగిరి దెలుపుట కొంతయు విచారించుచున్నాను. (ఒక విలేఖరి)

బ్రహ్మసాతశాల వార్షికోత్సవము:—మదరాసు బ్రహ్మసమాజమువారి యాత్రా కింద యున్న 8 పాఠశాలలు 45వ వార్షికోత్సవము శుక్రవారము తేదీ సాయంత్రము బ్రహ్మమందిరములో గొల్లపూడి మ. ఉస్మాన్ సాహెబుగారి ఆధ్వర్యమున జరుగును. (1) బ్రహ్మసాతశాలలు (2) శ్రీరాజారామమోహనరాయ రాత్రిపేటి (3) మహారాజ గజపతి రావు రాత్రిపేటి పాఠశాలల విద్యార్థులకు వాద్యానురాజీగారు (ఒకాభివృద్ధి) ధర్మముజేసిన బహుమతులు పంచి యున్నారను.

బొగ్గుపరిశ్రమ - శాంతిపూర్వము
నిమిత్తము పి. జే. కుక్కుగారు ప్రయత్నించుచున్నారను. గమలను తగులబెట్టుట కొప్పుకొనసనుచున్నారు.

ఆరోగ్యవాసరము

నిన్నటితో ముగింపబడెను

జాతీయారోగ్య శివసాగర ప్రవృత్తిని నిన్నటితో జయప్రవముగ ముగిసెను. వారము దినములనుండి యువలెకొలది స్త్రీ పురుషులు ప్రదర్శనమున కరుదెంచి ఆరోగ్యవిధులను, ఉపన్యాసముల మూలమునను, చిత్ర రుపుల మూలమునను గ్రహించి అమూల్యముగు లాభమును బడయబోరిరి.

జనసమూహము నాపుటకై నిన్నటినిము 0-2-0 టిక్కెట్లుబెట్టినను జనముపరిమితముగ అరుదెంచిరి. నిన్నటిసాయంత్రమున బట్టామందలి కాంగ్రెసు పాఠశాలలోని బాలికలకు వ్యాయానుక్రిడలందు పోటీజరుపబడెను. గెలిచిన బాలికలకు రా. బి. టి. వడరాజులు నాయకుడుగారు బహుమానముల నొసంగిరి.

“కలరా”పై ఉపన్యాసము

పిదప డాక్టరు గోవిందసామి పిల్లెగారు కలరా వ్యాధిపై మ్యాజికులాండరు ద్వారా ఉపన్యాసము నొసంగిరి. విశ్రాంత్యకెట్టిగా రక్షణత వహించిరి.

డా. గోవిందసామిపిల్లెగారు రుపన్యసించుచు గడచిన 25 సం॥లలోను సంవత్సరమునకు సగటు 500 మంది ప్రజలు చచ్చు పట్టామందు కలరాచే మరణించుచున్నారనియు 1905 సం॥ నుండి వ్యాధి అతివ్యాప్తమై సుమారు 3,688 మంది గతించిరియు, పిదప 1908; 1914 సం॥లందు క్రమముగ 1242; 1200 మరణించిరియు అందుచే నీపాద్యమును మాన్పుటకై ప్రతివారమునకు తగిలించి చచ్చు గొనవలసియుండునని బోధించిరి. “చరక, శుశ్రుతులు ఈ పాద్యములను వ్రాసియుండిరి. కాని 1889 సం॥వరకు ఈ వ్యాధి వ్యాప్తమైయుండలేదు. అనేకులు ఆహారమువలన గలుగుననియు, మరి పెక్కులకు కాలవరిశీతులవలన జనించుననియు బల్కుచువచ్చిరి. కాని కడకు “కాల్” అను వర్తము కలరా బీజములవలన జనించునని కనుగొని ప్రపంచమున లెల్ల జూపెను. అయ్యది నిశ్చయముని ఎల్లరచే ఆమోదింపబడినది. ఉపన్యాసకు లీవ్యాధి ఎట్లు వ్యాపించునో ఆయా విధముల బోధించి తుదకు తన్ని వారణాసి పాయముల బోర్డులెరి. చాలి నంత నీటిసగభరా యుండవలెను. చాకగ నీరు లభింపవలెను. మురుగునీరు, మలముత్రము లాదిగాగల అపరిశుద్ధ మెప్పటికప్పుడు పట్టామందుండి గొంపోబడవలెను. ఆహారపదార్థముల పైనను, మార్కెటులపైనను కాంగ్రెసునువారు అధికారము వహించి ఆరోగ్యసూత్రముల గవనింపవలెను. పూటకూలిండ్లు, భోజనశాలలు, కాఫీహోటళ్లు, సోదాషాపులు, మున్నగువాని యంద వారోగ్యపరిశీతులు లేకుండ జూడవలయును. ఇవియు నివ్వియు నొనర్చిన నీటివలన గలుగువ్యాధులు చాలవరకు తీరింప గలవని బోధించిరి.

వి. చక్రయ్యకెట్టిగారు ఉపన్యాసము జెప్పిన అభిప్రాయమును బలపరచుచు పురజనులు వైద్యులతోడపడి ఈ పాద్యమెదుర్వలెనును పెక్కువైదులకు తోడ్పడవలెనని బోధించిరి.

డా. పి. లక్ష్మీనాథుని మొదలియారగు ప్రవృత్తి ము జయప్రవముగ నిర్వహింపబడుటకు సాయపడిన ప్రముఖులకు దక్షిణ ఇండియా వ్యాయాను సంఘమువారికి, చిన్నపురి కాంగ్రెసునువారికిని, సమాచారముల ప్రకటించి అధికముగ సహకారమొనరించిన వార్తాపత్రికాధిపతులకును అనేకవందనము లర్పించిరి.

డా. అనంత అయ్యగారు డా. లక్ష్మీనాథుని మొదలియారగు ప్రవృత్తి మునకై గావించిన కృషిని బోధించి వారికి వందనము లర్పించుటతో నిన్నటిసభ ము, సభతో బాటు ప్రదర్శనమును సమాప్తమాయెను.

చిన్నపురి హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 153/1925
వాది:—పి. పాణిని రావు

ప్రతివాదులు:—వేముల వెంకట్రామయ్య, వేముల వెంకటేశయ్య.

పైక తెలుపబడిన రెండవ ప్రతివాది తన వ్రాసియున్న తనకా తాత్పర్యము, 16537-4-9 పమాలచేయు నిమిత్తమై ఈదావా వై వాదిచే లేబడినది. తాను వాదించవలెనని అభిప్రాయమున్నచో ఒరిజనల్ డ్రాఫ్ట్ మరత్తుల నకసించి వాదించవలెనని ఇందు మూలముగా తెలియజేయడమైనది.

నెం 18 నకిల్లు చేయటం కృష్ణారెడ్డి, వీరరాఘవులు హైకోర్టు, మదరాసు } వాదితరఫున షరీఫ్

జాబ్బులు.

గుంటూరుజిల్లా

గ్రామోద్యోగియుల మహాసభ

ఒంగోలులో జనవరి 31 తేదీ ఆదివారము
ఉదయం 7 గంటలు మొదలు జరుగును

మద్రాసు కానననిర్వాహణలో ఫిరవరిమాసమున గ్రామోద్యోగియుల పునర్వ్యవస్థాపన చర్యకు వచ్చునట్లు తెలియచున్నది. ఈ చట్టమునకు సంబంధించిన సెలెక్షన్ మిటివారు యిదివరకు జరిగిన క్వీంట్లంలో తగ్గిపోయిన వెనకటి గ్రామోద్యోగియులలో కొందరిని మాత్రమే కాకుండ నందరిని మరల నియమించుటకు అందులకు వ్యయమునకుగాను యిప్పుడు గ్రామోద్యోగియుల వేతనములలో నెల కొక్కరూపాయయు గ్రామసేవకుల వేతనములలో అరూపాయయొప్పున, తగ్గించుటకును, ఇప్పుడు ఉన్నవన్న జమాబుది, ఖాతా అల్లవెన్నలు సీనివేయటమున శిఫారుసు చేసినట్లు దలియుచున్నది. దొరతనము 1-6-1920 తేదీన జారీచేసిన జీ.ఓ.లో ప్రస్తుతమిచ్చు జీతములు, అల్లవెన్నలు కనీసమునయు, కొందరికైనను ఉత్తరోత్తర పెంపుచేయుట కాలోచించబడు ననియు ఆశల నిచ్చియున్నారు. అట్టిస్థితిలో ఆశలతో నివృత్తిజీతము లెప్పటికైనను వృద్ధిబొందునని యుద్విష్టారుచుండు గ్రామోద్యోగియులకు, నాకర్లకు యిచ్చిన దానిని తగ్గించుటకు యోచించుట కడు విచారణీయము. క్రింది యధికారుల రిపోర్టుల వాధారముగా గాని తొందరపడి తీసివేసెను. గ్రామోద్యోగియుల పునర్వ్యవస్థాపనకు యవసరమని దొరతనమువారి పుష్కల కనిపెట్టిగాని వీరి పునర్వ్యవస్థాపన ప్రస్తుతముండు ఉద్యోగియుల నిమిత్తము కాని, సభ్యుల నిమిత్తముకాని కాదు. అట్టి స్థితిలో యిప్పుడుండువారి వేతనములలో నేల తగ్గించవలెనో పరిపాలనమునకు గ్రామము ప్రాతిపదిక అట్టి ప్రాతిపదికకను ప్రయము నిష్ప్రయోజనము కాదు. జీతముల కమ్మ విచారణల తదనంతరము యెర్పాటుచేసిన వేతనములు కొన్ని డిపార్టుమెంటులలో హెచ్చించియున్నారు. మరికొన్ని డిపార్టుమెంటుల నింక హెచ్చించుటకు యోచించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఉదయోధమానములు, అహారాశ్రమములు, అనేక జవాబుదారీగల పనుల నెరవేర్చు నీ గ్రామం నిబ్బందికి వేతనము తగ్గించినగాని, తగ్గిపోయినవారికి డబ్బిచ్చుటకు వీలులేదనుట యాశ్చర్యము. ఇది యునుగాక స్థానికసంఘములలో గ్రామకరణములకు ప్రాతినిధ్య మివ్వలెనని శ్రీయుతులగు గార్లడిన్నె రామేశ్వరరావు పంతులుగారు (యం. యల్. సి.) మొన్న జరిగిన కాననసభలో తెచ్చిన తీర్మానము వీరిపోయినది. గ్రామలెక్కలలో అనవసరమును కొన్నిటిని తగ్గించి గ్రామోద్యోగియుల పనిని కులభము చేయవలసినదిగా పెట్టుచున్న మొదలకు, విచారణ జరిగినదిగాని షని తగ్గుటకు మరుగా హెచ్చించబడినది. దీనికంతకును గ్రామోద్యోగియులసంఘములు అప్పుడప్పుడు తమ యిక్కట్లుల దొరతనమువారికి మనవిచేసికొనకుండుటే కారణము. కాన సేవకములు యోచించుటకును గుంటూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగియులతరపున నొక రాయబారమును మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆధికారపులగు గౌరవనీయులగు మార్షల్స్ కు దొరవారివద్దకు బంపుటకును గుంటూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగియుల సాయసంఘము సేర్పాటు చేయుటకును అనవసరమగు నితరవిషయముల చర్చించుటకు వంగవోలులో యీనెల 31 తేదీ ఆదివారము “గుంటూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగియుల మహాసభ” జరుగునట్లు గాన జిల్లాలోని గ్రామోద్యోగియులందరు తప్పక విచ్చేసి సభకు జయప్రసంగ నిర్వహించ బ్రాధీతులు. ఫిబ్రవరినెల మొదటివారములో బాపట్లలో జరుపుటకు యోచించబడ్డ యీ సభ వంగవోలులో జరుగుచున్నందున బాపట్లలో ఆపుచేయబడినది.

రావుల లోకనాథం,
కరణం, ఫిరవరి 19-1-26 సం॥

రాజపుత్రసమాజ కార్యనిర్వాహకసభా సమావేశము

ఈసమావేశము ఈనెల 31 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 2 గంటలకు తాడేపల్లి గూడెము తాలూకా తాడేపల్లి గూడెము గ్రామములో శ్రీయుత తోటవారు వెంకట్రాజుగారి విల్లు భానమున జరుగును. ఏతెత్తుమాజేశమున క్రొధన సంవత్సరములోని రెండవ అర్ధసంవత్సరమునకు సహాయము గోరు విద్యార్థుల దరఖాస్తులున్న మరికొన్ని చిల్లరవిషయములున్న చర్చించబడును గాన సభ్యులెల్లరు రాప్రాయము.

మొన్న నుండి విద్యార్థులు కలెక్షన్లు చేసి యిచ్చుచున్నట్లు తెలుసుకొని అది సరియైనదిగా కాలల ముఖ్యాధికారిచే ధ్రువపరిచించి ఈనెల 28 వ తేదీ గురువారములోగా కార్యస్థానమున మాకు అందునట్లు పంపింగోరెదము. ఆ తేదీకి చేరని దరఖాస్తులు మరుసమావేశములోగాని తీర్మానించబడవు. మరు సమావేశము ఆలస్యమగును గాన త్వరితముగా పంపగోరెదము.

పెనుమెచ్చ రామచంద్రరాజు,
అల్లూరి రామకృష్ణరాజు,
భీమవరము కార్యదర్శులు.

చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు-ఒకసవరణ
నిన్నటి పత్రికలో చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు అను శీర్షికలో చంద్రిగిరి తాలూకాలో అక్కడ ఉపాధ్యక్షుల ఎన్నికలు 26 తేదీన జరుగును అని ప్రచురింపబడియున్నది. 26 తేదీన జరుగును అని చదువరులు చదువుకొన ప్రార్థితులు.
(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యనిర్వాహక సభా సమావేశము

(మాప్రత్యేక విలేఖం)
గుంటూరు, జనవరి 20:—కార్యనిర్వాహక సభాసమావేశ విూదినమున 2 గంటలకు మ. రా. శ్రీ నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీవరసింహారావుగారి మేడపై జరిగినది. సభకు శ్రీయుతులు, వాస్తేటి సత్యనారాయణభూషిపాటి సత్యనారాయణ, న. వెం. ల. నరసింహారావు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య, దండు నారాయణరాజు, డిట్టకవి పింగళాభూషయ్య, కేరణు రామస్వామి చౌదరి, జి. వి. కుబ్జారావుగార్లు దయచేసిరి.

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము

1. గోదావరిజిల్లా కౌత్సములను విలువిద్యార్థులై పుణ్యులును అను ప్రాశ్నెనరు గోటేటి మార్యప్రకాశరావుగారు, ఈ విశ్వవిద్యాలయములో డిశంబరునెలలో నిచ్చిన రెండుప్రదర్శన విమలలో వసూలయిన మొత్తములోనుంచి మా సంఘమునకు నవిరాళముగా నిచ్చిన రూ 10-0-0 వందములతో స్వీకరించిమి.
2. జనవరి 14-వ తాతీకున, న్యూహాట్లలు కామను చూములో మాసంఘప్రత్యేక సభ జరిగినది. అందు బ్రహ్మాశ్రీ నందూరి కుబ్జారావుగారు తమయొక్క వెంకిపాటలను, తమ సహజ కుండరమృదుమధురగాత్రముతో చదివినభృగులను అనందముద్రమున నోలూడించిరి. మరియు కుబ్జారావుగారు తాముఅపాటలను చాలకాలమునుండియు వ్రాయుచుంటి ననియు, అయితే ఈమధ్య పత్రికలలో జరిగిన విమర్శల మూలమున అవి మరింత పెల్లకి గాంచినవనియు, కేవలము ఉత్తేక పూరితము లగు అపాటలనుంచి చదువరులు వివిధార్థములను వివిధాభిప్రాయములను తీయుచున్నారనియు నుడివితి. చివరకు కుబ్జారావుగారికి వందములతో సభ ముగిసెను.

పి. వెం. కృష్ణమూర్తి,
కార్యదర్శి.

క్రొత్త దిన పత్రిక

హార్ని మానుగూరు సంపాదకులు
బొంబాయి, జనవరి 20:—క్రొత్త దినపత్రిక నొక దానిని బొంబాయి క్రాసికలు డైరెక్టరులు హార్నిమానుగారి సంపాదకత్వమున నిలువడచేయ నున్నారని తెలియచున్నది.
(అ. ప్రె.)

శ్రీ సౌకతాలిగారికి వివతిపత్రము

కలకత్తా పురపాలకసంఘ నిర్ణయము
కలకత్తా, జనవరి 21:—కలకత్తా పురపాలక సంఘ సభయందు వీరు సమన్వయ మేకతాలిగారిని పరిష్కరింపవలెనని కోరవలయునను మాచన చేయబడినది. కతాలిగారికి వివతిపత్రము నీయవలయునను తీర్మానము సగ్గినది. (అ. ప్రె.)

రెండు ప్రదర్శనములు మాత్రమే

శ్రీ శీతారామాంజనేయ

గాటక సమాజమువారు, ఏలూరు.
నెల్లూరు పురమందిరిమున

26-1-26 మంగళవారం రాత్రి 9-30 లకు

వరవిక్రయము

28-1-26 గురువారం రాత్రి 9-30 గంటలకు

ద్రాపది

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.
M. N. Rao.
Zamindar & Proprietor

నోటీసు.

యలమర్రు అండ్ అంబరుపేట యస్టేటు యిలూకాకై కలూరు తాలూకా గన్నవరం గ్రామములో వుండుకున్న యస్టేటు స్వంత మామూలుపల్లంబంజరు భూములు షూమారు య 80-0 విస్తీర్ణమును 5-2-1926 తేదీన కైకలూరు లోకల్ ఫండు సుత్రంవద్ద యస్టేటు దివాంజీ గారివలన పగలు 12 గంటలకు బహిరంగముగా నజరానానున్నా, జరాయతీ బాక్కుకు న్నూ, వేలం వేయబడును గనుక కావలసినవారు సదరు తేదీకి హాజరయి పాటపాడుకొనవచ్చును. పాటవరకుల పాటకాల మందు వెలుపబడును.

పాటపాడువారు ధరానతు కట్టవలె వుండునుగన్ము. తగుపయికమును తీసుకొని రావలెను.

వి. కృష్ణారావు.

యలమర్రు అండ్ అంబరుపేట యస్టేటుజమిందారువారి హుబూరు ఆఫీసు.

మకాం : నూజివీడు.

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు ప్రశంస

భూమిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.
ఆంగ్ల దినపత్రిక “హిందు” విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

“గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) నంటి యసహాయకూయి పేరట శ్రాధసమర్పణముగా నిచ్చినాడు. ఆతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. షివయ్యోగిదురాగములచే పితూకీ యెట్లు రేగినది; బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రా జెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విచిత్రకృతులచేతను, ప్రత్యేక దేశభక్తిచేతను, నివ్వకు పాత న్యాయబుద్ధిచేతను (ప్రజలతనె కెట్లవరకు లెనో; ఇంగ్లీషుజడ్జిల ప్రశంసాగౌరవముల నాత డెట్లుసంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయవేయగలిగెనో; యాతనిపితూకీకై యాతనిప్రాణము లెట్లుపుచ్చుకొనినో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయ్యోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన ప్రియసీనానాయకునికొంత మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరియొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగుటకై తనస్వచ్ఛయ్యుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు.” (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకముల అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిదిరుబాడుకు వ్రాయవలెను.

భూమిపాటి సత్యనారాయణ,
శ్రీనివాసపేట, రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీయుత సంజీవరావుగారి సాయమున వెనుకటి సోమ
వారము రాత్రి మాయూరి నాటకసంఘమువారు నావిత్రి ప్రద
ర్శించి సావిత్రి పాత్రధారణానున సుప్రసిద్ధులగు సంజీవరావు
గారిని పత్కరించిరి. బయస్కీ-పు హాయి తయారైనది
2, 8 రోజులలో నాటలు ప్రారంభించెదరని తెలియచున్నది.

న ర సా పు రం

(స్వకీయ విలేఖరి)

తెలివోమెంటు కమిషనర్ గారి రాక

జనవరి 19 - రెవిన్యూ బోర్డు వెంబరును తెలివోమెంటు కమిషనరుగారు అయిన మెక్ మెకేట్ ఐ సి యస్ గారు తెలివోమెంటు ఆఫీసరుగారు హోల్స్ నర్త్ ఐ సి యస్, అసిస్టెంట్ మెంటు ఆఫీసరుగారు ఫ్రైయర్ బెరన్ గార్లతో సహా మద్రాసును దయచేసి మొన్న ఆదివారమునాటి నాడు రావడము నలంకరించిరి. అచ్చట రాబోవు తెలివోమెంటును గూర్చిని ప్రస్తుతపు రహితుల స్థితిగతుల గూర్చిని కొంతవరపు జరిగినది కొరగారి అభిప్రాయము రహితు లిప్పుడు ధనికులుగా యున్నారని పన్ను పొచ్చు చేయవచ్చునని అయివున్నది ఇందుకు మూడుకారణములు తెలివోమెంటు కమిషనరుగారు నూచించిరి మొదటిది భూములలో వడ్లు పండించుకొనుటయే గాక రహితులు భూమిగట్టుమీద పెసర మొదలగు మెరక పంట లను కూడా పండించి ధనికులగుచున్నారని రెండవది ధాన్యపు ధర పూర్వమున్న దాదాపు రెండు రెట్లయినదని ఇక మూడవది సామాన్య రహితాంగముకూడా మోటార్లమీదనే ప్రయాణము చేయుచున్నారని అయి ఉన్నది ఈనూతనము మూడింటినిబట్టి రహితులు ధనికులై నారని ఊహించుట తప్పని రావు సాహెబు కొప్పర్ల ఎగ్జిక్యూటర్ అండక్ సుబ్బారావుగారు మొదలగు గ్రామములోని గొప్ప రహితులు కొందరు రుజువు చేసిరిగాని అంతటితో ప్రజలు తలపథముగా యందుట మేలు గాదని ఊహించుచున్నాను ప్రజలందరు ఏకగ్రీవముగా సమావేశమై రహితులయొక్క ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను సహేతుకముగా రుజువుచేయు సారాంశములతో మహజరులను తయారుచేసి గొర్న మెంటుకు పంపు టుచిత వనకొనుచున్నాను తూర్పు గోదావరిజిల్లావారకూడా దీనిని కలసి పని చేయవలెనని కోరుచున్నాను రేపు జరగబోవు తూర్పు పడమర గోదావరి జిల్లాల కాన్ఫరెన్సులో యీసంగతిని చర్చించి తగిన సమాధానము ను అధికారులకు పంపుట మంచిది ఉపేక్షచేసిన పొచ్చు తెలివోమెంటురేట్లు మీద పడగలవు

బాలికాపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు

పూర్వము గొర్న మెంటుక్రింద నున్న బాలికాపాఠశాలలను చాలావరకు గొర్న మెంటువారు లోకల్ బాడీసుకు వప్ప గించివేసిన సంగతి అందరకు విశదమే అయితే అట్లు వప్ప జెప్పేటప్పుడు ఉపాధ్యాయులకు ఏమాత్రపు హానియు కలుగ బోదని చెప్పి గొర్న మెంటువారు రట్టు చేసిరి కాని ఆమాటలు శుద్ధమైనవి నని ఉపాధ్యాయులు మొరపెట్టుచున్నారు ఈపాఠశాలలను వప్పజెప్పే సమయములో ఉపాధ్యాయులకు అనభవ మునుబట్టి వేతనాభివృద్ధిచేయు ఆలోచన ఉన్నదట ఈ పాఠశాలలను వప్పజెప్పిన తరువాత అట్టి వేతనాభివృద్ధి యేర్పాటు కాంక్షను కాబడవటం కాని యీవేతనాభివృద్ధి లోకల్ బాడీసుకు వప్పజెప్పబడిన పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులకు మాత్రము వర్తింపలేదట ఎంత ఆవమానకరమో ఊహించుడు! పదిహేను పదిహేను సంవత్సరములనుండి గొర్న మెంటు సాఖాకేయమున్న ఉపాధ్యాయులను డబ్బులేని లోకల్ బాడీసుకు వప్పజెప్పి ఇక మీర్మము మీదని గొర్న మెంటు వారు తలపడవి చూచుకొనుట ఎంత నిందాస్పదము! వీరికి తప్ప మిగతా ఉపాధ్యాయులకు పొచ్చుశీతశ్రీ యేర్పాటు కాంక్షను జేయబడినవటం వీరివల గొర్న మెంటుజానికి యీసంగతులను తెలియబరచుచు మహజరును పెట్టిరి ఈ మహజరునుబట్టి పెద్ద రాజు ఎవ ఎవ సి గారు ఈవిద్యాశాఖ మంత్రిగారైన సర్ పొత్తోగారిని రాబోవు శాసనసభాసమావేశములో జబాబు చెప్పవలె నని కొన్నిప్రశ్నలను బంపిరి పెద్దరాజుగారోగాక ఇతర సభికులుకూడా పెద్దరాజుగారితో ఏకీభవించి యీ ఉపాధ్యాయుల దీనాలాపములను తొలగింప ప్రయత్నింతురు సోక యని కోరుచున్నాను.

నూతనపు జిల్లా మునసబుకోర్టుల జూరిస్ డిక్టను

నూతనముగా ప్రకటింపబడిన జిల్లా మునసబుకోర్టుల జూరిస్ డిక్టను యేర్పాట్లు అసంతృప్తికరముగా నున్నవనియు, యువాదులలో ఆందోళన కలిగినది జిల్లాలో నుండు మునసబులను సలహాజేయక ఇట్టి అసంతృప్తికరము యేర్పాట్లు విందుట ఆశ్చర్యమును గలిగింపకమానదు ఒక్క ఉదాహరణ నిచ్చుచున్నాను మా మునసబుక్రింద నుండు పోషూరు అచట స్థిరస్థులను కలుగు మునసబు వేసిరి ఈరెండు స్థిరస్థులను మూడింటికి ఒకవంతు వ్యాజ్యములు దాఖలు కాబడుచున్నవట ఇక తమకు మునసబును ఇవినరకే పని జాప్తిగా నున్నది దాదాపు 5 లేక 6 వందల వ్యాజ్యములు దాఖలు కాబడుచుండగా ఇంకామరువును తలుచుకే వేయుట నవ్వట్లాట గాదా! నరసాపురమునకు లేక తమిళనాడు అరిమరు వున్న ఇంపు విషయమై న్యాయవాదులు జిల్లాజడ్జిగారి కు బోయి సంగతులు విశదపరచుచున్నారు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ నంబి జనవరి 21-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-8	ర 45 0 0	మొదలు 56 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
తునుసు తెనాలిని	,, 48	గలవి రు 14 0 0	15 0 0
నెల్లారిని	,, డిటా	,, 15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా 164	బస్తా 1-8	,, 8 12 0 9 0 0
జవ్వలు	,,	,, 20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-8 ర 208	,, 18 8 0	18 8 0
పెసగలు	,, డిటా	,, 18 0 0	14 0 0
పెసలు	,, డిటా	,, 18 8 0	14 8 0
వినుములు	,, డిటా	,, 15 8 0	17 0 0
ఉలలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శుక్లవనూనె బా 1-8	,, 150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-8	,, 14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరునెనగవచ్చుకా 1-8	,, 58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,, 54 0 0	58 0 0
వేరునెనగనూనెగానగబా 1-8	స 118	మి.కా.నూ.నె 108 0 0
అముదము బా 1-8	,, 100-102	

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయవనుపు బా 1-8	,, 75 0 0	80 0 0
మారవనుపు	,, 44 0 0	50 0 0
విరపకాయలు(గుంటూరువి)బా 1-8	,, 119 0 0	125 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-8	రు 45,50	
కాళవనాద్రిపాయకట్టు	,,	,, 50,55
రెల్లము బా 1-8	రు 40 0 0	60 0 0
చింతనందు బా 1-8	,, 60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

శట్టారకం బా 1-8	,, 80 0 0	84 0 0
చదరం	,, 88 0 0	42 0 0
రవుండు	,, 84 0 0	46 0 0

6. లోహములు

నంది 100 కులంకీకు	,, 72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులము 1-8	,, 21 4 0	21 8 0
సవరము 1-8	,,	18 5 6
ఇత్తడి బా 1-8	,, 245 0 0	248 0 0
రాగి డిటా	,, 275 0 0	276 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా-1 గలవి	,, 32 8 0	32 12 0

7. దూది

జోండావెట్టుబారవ 1-8	రు 800 0 0		
వల్నాడు దూది	,,	215 0 0	

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె	1-8	,, 5 8 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె	1-8	,, 7 4 0
మూలయేనుగ నెం 20		,, 8 14 0
నెం 20 యేన్ని సింహం	యీ పెట్టె	,, 9 4 0
నెం 22	,,	,, 9 12 7
నెం 12 1/2 రే చక్కెర		,, 7 10 0
నెం 14 1/2		,, 7 14 0
నెం 12 1/2		,, 7 0 0
నెం 12 1/2 కరిం		,, 7 4 0

ఆశ్చర్యజ్యోతిషము

మీ భవిష్యత్తునుగూర్చి 7 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన వరియగుఫలములను తెలిపెదము 7 ప్రశ్నలకు చార్జి రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు రు 0-4-0 బాతకనకలు లేక ప్రశ్నవ్రాయు కాలమైనను తెలుపవలెను బాలజ్యోతిషాలయము, వెంగప్పట్టు, చోలింగురుపాస్టు (ఉత్తరఆర్కాడు జిల్లా.)

శ్రీశృంగారకాదంబరి

(పద్యకావ్యము 3500 పద్యములు)

సంస్కృత కాదంబరికి సరియైన యాంధ్రీకరణము పూర్వోత్తర భాగ సహితము

బల్లారి మునిసిపల్ మోన్యూలు ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ-చింతలపల్లి నరసాచార్యుల వారిచే రచింపబడి అద్భుత కథాసంఘటన పర్వనాసమేతము శృంగార రసభరితమునై యొప్పుచున్నది వెల పూర్తి కాకపోయెడు రు 3-0-0 సగము క్యాటికో రు 2-8-0

వావిళ్లప్రెస్, చాకల పేట, మద్రాసు లేక ఆంధ్రప్రతికా ఆఫీసు 7 తంబుకెట్టవీధి, మద్రాసు

ప్రకటన

శ్రీ గజలక్ష్మి లాటరీ - చిననందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని దరిమిలా మరియొక

తేదినగాని చీట్లు తీయబడవు ఆ ఉద్యమము ఆపడమైనది. చీట్లు కొన్నవారు వారి చీట్లను ఈదిగువ సంతకము చేసినవారి దగ్గరకు పంపినవెడల వారు చెల్లించినసొమ్ము తిరిగి వాషసుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము నూతికట్టు కోటి వీరయ్య, పచ్చల బ్రహ్మయ్య, చిన నందిపాడు, బైజరరు

మంచితరుణము 60 రు. లాభము త్వరపడుడు

కొద్దిప్రతులుమాత్రమే యున్నవి

“శృంగారము” ఆంధ్రదేశమున ప్రధిగాంచిన కవి పుంగవుని శృంగారరస ముట్టిపడు నట్లు వ్రాసినపద్యరాజములుగల గ్రంథము పుస్తకములో 4 అయిదు రూపాయల నోట్లున్న, ఒక 10 రుల నోట్లయించి నారము 0-5-0 తపాలా బిళ్లలు పంపి పుస్తకమును దెప్పించి కొని మీ అవృష్టమును పరిశీలించుకొనుడు

“కృష్ణవక్షము” సాహితీసమితి సభ్యులు దేవులపల్లి కృష్ణకృష్ణుని బి వీ గారిచే రచియింపబడిన ఖండికావ్యముల సంపుటము రెండు 5 రు నోట్లును, రెండు రు 10 ల నోట్లను పుస్తకములలో నుంచినారము వెల 1-8-0 రెండు పుస్తకములు తపాలాచార్జితో 2-0-0 రు

జి యస్. శాస్త్రి అండు కొ,

తపాలాపెట్టె నెం 110 మద్రాసు

ప్రకటన

శ్రీ కనకదుర్గాం బికాప్రైజ్ చీటి - పెదనందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని దరిమిలా మరియొక

తేదినగాని చీట్లు తీయబడవు ఆ ఉద్యమము ఆపడమైనది చీట్లు కొన్నవారు వారిచీట్లను ఈ దిగువ సంతకముచేసినవారి దగ్గరకు పంపినవెడల వారు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి వాషసుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. తుమ్మల కనకయ్య చౌదరి, పెదనందిపాడు, బైజరరు

అధిలబింబము

మొదటిభాగము దళచరి కాగితములు.

వెల రూ 0-8-0 224 పేజీలు పో 4 ల

ఇది ఆంగ్లో మహాకవి శేఖరం దేవుల షేక్స్ పియర్ మహాచంద్రుడు రచించిన అత్యుత్కృష్టముగల అయిదవంతుల నాటకరాజమునకు కీ! శే! రెంటాల వెంకటసుబ్బారావుగారి తేటతెలుగు పద్యములతో నాంధ్రీకరణము మహాభారతవైదిని బోలియుండును అత్యంత మనోహరము! కరుణారసపూరితము! ప్రపంచమున గల విషాదాత్మకాపకముల కల్ల నిద్ర తలకట్టని పండితాశ్రేణులు సమ్యక్తించిన విషయము O he!lo Universal తెప్పించుకొన్న ఆంధ్రవిద్యాధులకు డజను పుస్తకములు వెల రూ 4-8-0

కొలదిప్రతులు మాత్రము పుచ్చవి

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు

విక్రీయి డిపో, మైలాపూరు మదరాసు

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రప్ప 0-10-0; డజన్ 1-కి రప్ప 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

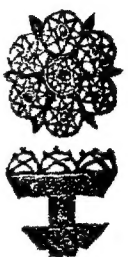
ఇదివరకు మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి
మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

649-2

ప్రస్తుత నవనాగరికతకు తగినట్టి లోలూపలు, పువ్యరాగముల తోడులు, బేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకలు అంటుపోగులు, చెంపి తిరుగుచేయులు, టీ పెట్టు, టెన్నిసుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. తేనివి ఆర్డరుచ్చిన అతిథ్యులలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ముఖ్య గమనింపు:- సీమ పెండిక్, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వైకమువాప నిచ్చెదము. 1821 ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

2518

హిందూమత ప్రచారక గ్రంథములు

ప్రతివరకు తగ్గినపబడిన వెల రు 1-8-0

బ్రాహ్మణికర ఉచూమహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 కొట్ల సంగీత పూర్వము హిందూ మతము కలవని తెలియు గణిత మేదో, ప్రతిపచారమున దేవు డెట్లు, నిండియుండెనో, అతడు త్రిమూర్తులగుట యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనములేలనో, ఒడలికిని గుడికిని సంబంధ మేదో, గుడిలో శివునకు రూపము, భక్తునకు ప్రసాదమేల లే దో, బ్రాహ్మణాదిజాతుల జన్మస్థల మేదో వారడవసిస్తారు లా జన్మమున బ్రాహ్మణులెట్లయిగో ద్రౌపది పంచపతుల వరించు టయు కర్మనిగోరి పతివ్రతయుగుటయు కుంతివ్యభిచరించి సంతతి బడయుటయు పెట్టుల ధర్మమో కాస్త్రముం జూపి యొప్పించు గ్రంథములు "మతప్రభ మతధర్మం మతశిఖ భగవత్తత్వం భగవ త్పూజ (0-8-0 చొ) మతధ్వజం భగవత్ప్రీడ అమావాస్య భజన భగవద్ధ్యానం (0-2-0 చొ) మతప్రభువు 0-5-0" అని పదికలవు.

హిందూమత ప్రచారక సంఘము కొత్తూరు, గోవాపరీశిల్లా.

స్టీల్స్ నెట్ వెటి 2263

ఇది 1882 సం॥ రమ నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీడియు దీనిని మించుటకు పోలేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టరు గారైన రామకమిన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డయుండి, తిరివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ బ్రాహ్మణమును వాడితిని. గడ్డ పోయినది. మొండి గాయండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి." 2263 బుడి 1-కి ధర రు 1-0-0. టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co. Mount Road Madras

ప్రతాపక స్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిపూతును నుమానగలవి. తాంబూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్ర లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, ఆశీర్లము, వాయువు, జలబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, క్షేగు మొదలగు వ్యాధులను శుండించును. పతి గృహముం దుండవగినది. 250 మాత్రల నీలి 0-4-0. డజన్ నీలి 2 8-0 చొ. ఆ. 6. వి. సి. ఏ. లందు 8.

ఆయాశ్రమములకు, పెరిడికి, (పెట్టు దుడ్డు)

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

9. మ. జయంతిలాల్ అమృతలాల్ మ. పెడ్ అమృతలాల్ దామోదరదాస్, ఎల్లిన్ బ్రిడ్జ్ అహ మ్మదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి పువయోగించ వారు ఎప్పుడుమా దానినే వాడుదురని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది ఇంక 25 సీసాలను బంపు ప్రాధాన.
10. మ. ఎ. డేవిడ్. పాడ్ మాస్టర్, హిందూరిజ్మస్కూల్ దొనకొండ పి. బి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బంపకోరినాను.
- మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్ల్యూ గుమాస్తాహత కవుతరాం పి. బి. కృష్ణాపి, వీరు వ్రాసినది. తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు, మరయు పెద్దవారికినీ చాలా పువయోగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించవలెను.
11. మ. ఎ. చంగయ్య రెన్మూర్తి శైక్స్ చిక్లెత్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అల్ప దుర్బలముగా పనిచేస్తూవున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పాస్తే కవేర పాస్తేతో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలవొప్పన అన్నిదుకాణములందును దొరకును. (8)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

విజయనగర నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీమ దజ్జాడాది భట్టనారాయణదాసుగారు విరచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

పారికథారూపక పవ్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, సీతాకల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యస్థితియను వాతా శ్వసములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బనికివచ్చును. దీనివెల పోస్తేగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 2511

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పశ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మాడుపులు లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బితో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము గంజనతైలము బొంబు 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రాస్ గోదావరిజిల్లా.

వైన్ యంకు

ఫౌన్ టెంజీగాలు చిరకాలము చక్కగా ప్రాచుర్యము కల వైన్ యంకు నామకు ప్రత్యేకముగా వారకము విశేష లక్షణము వ్రాయుడు. 2473 వైన్ యంకువర్గము, లిమిటెడ్, బెల్లూరు.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

విశేషతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూపద్ధులుగారు మార్చిరి.

రెండవ ఎక్స్ ప్రామీటింగు

మొదటిదినము

23-1-1926 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు 2452

దంత శూల హరి

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు వైత్యము, రసపట్టు, పుష్పిపన్నులు

దంతములు మొదలగువిధ కారణములు, నొప్పిలనొట

మదులో తడి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పుష్ప.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి